Kako da islamski ummet vrati svoj nekadašnji ugled?

كيف

تستعيد الأمة الإسلامية

مكانتها من جديد

Omer ibn Sulejman el-Ešker

كيف

تستعيد الأمة الإسلامية مكانتها من جديد

د. عمر سليمان الأشقر

دار النفائس

Priredio: Kerim Mršo

Biografija autora

Ime

Omer b. Sulejman b. Abdullah el-Eškar.

Kratka biografija šejha

Šejh dr. Omer b. Sulejman b. Abdullah el-Eškar je rođen 1940. godine u selu Berqa, koje pripada oblasti Nablus u Palestini. Potiče iz ulemanske porodice jer mu je brat dr. Muhammed b. Sulejman el-Eškar - jedan od učenjaka usul-ul-fikha. Obavljao je dužnost profesora na Fakultetu šerijata Univerziteta u Jordanu u Amanu, na Univerzitetu u Kuvajtu i na Univerzitetu Ez-Zerqa. Također je bio član Vijeća za fetve u Hašemitskoj Kraljevini Jordan.

Među njegovim najpoznatijim djelima, neka ga Allah sačuva, jeste serijal *Akida u svjetlu Kur'ana i Sunneta*.

Obrazovanje i traženje znanja

El-Eškar je napustio Palestinu sa trinaest godina i otišao u Rijad u Kraljevinu Saudijsku Arabiju gdje je završio opće srednjoškolsko obrazovanje. Zatim je nastavio studije na Univerzitetu Imam Muhammed ibn Saud u Rijadu gdje je stekao diplomu (bakalaureat) na Fakultetu šerijata. Nakon toga radio je kao bibliotekar na Islamskom univerzitetu u Medini.

Godine 1965. preselio se u Kuvajt, a svoj naučni put, Allah da ga sačuva, nastavio je studijem magistarskog programa na Univerzitetu el-Azhar. Doktorirao je na Fakultetu šerijata Univerziteta el-Azhar 1980. godine. Njegova doktorska disertacija nosila je naslov „Ciljevi obveznika (mekāsid el-mukellefīn)“ iz oblasti komparativnog fikha. Radio je kao predavač na Fakultetu šerijata Univerziteta u Kuvajtu.

U Kuvajtu je ostao do 1990. godine, nakon čega je preselio u Hašemitsku Kraljevinu Jordan, gdje je imenovan profesorom na Fakultetu šerijata Univerziteta u Jordanu.

Ranije je obavljao i funkciju dekana Fakulteta šerijata Univerziteta Ez-Zerqa u Jordanu.

Njegovi učitelji

1. Šejh Abdulaziz b. Abdullah b. Baz.
2. Šejh Muhammed Nasiruddin el-Albani.
3. Šejh Abdul-Dželil el-Karkašavi.

Njegova djela

1. Ciljevi obveznika u onome čime se robuje Gospodaru svjetova.	مقاصد المكلّفين فيما يُتعبّد به ربُّ العالمين
2. Akida u svjetlu Kur'ana i Sunneta, koja obuhvata: - Vjerovanje u Allaha - Svijet plemenitih meleka	سلسلة العقيدة في ضوء الكتاب والسنّة، وتشمل: - العقيدة في الله - عالم الملائكة الأبرار

- Svijet džinna i šejtana - Veliki Sudnji dan - Mali Sudnji dan - Poslanici i poslanstva - Kada'a i kader (Allahova odredba)	- عالم الجنّ والشياطين - القيامة الكبرى - القيامة الصغرى - الرسل والرسالات - القضاء والقدر
3. Osnove vjerovanja.	أصل الاعتقاد
4. Allahova lijepa imena i Njegova svojstva u svjetlu vjerovanja ehlu-suneta vel-džema‘ata.	أسماء الله وصفاته في ضوء اعتقاد أهل السنّة والجماعة
5. Analogija (kijas) između njenih pobornika i protivnika.	القياس بين مؤيّديه ومعارضيه
6. Božanski šerijat, a ne džahilijetski zakoni.	الشريعة الإلهيّة لا القوانين الجاهليّة

7. Post u svjetlu Kur’ana i Sunneta.	الصيام في ضوء الكتاب والسنّة
8. Propis učestvovanja u ministarstvima i parlamentarnim vijećima.	حكم المشاركة في الوزارة والمجالس النيابيّة
9. Žena između zagovornika islama i lažnih predstavnika napretka.	المرأة بين دعاة الإسلام وأدعياء التقدّم
10. Obilježja islamske ličnosti.	معالم الشخصيّة الإسلاميّة
11. Ka autentičnoj islamskoj kulturi.	نحو ثقافةٍ إسلاميّةٍ أصيلة
12. Šetnja kroz vrtove učenjaka i životne događaje.	جولةٌ في رياض العلماء وأحداث الحياة
13. Stavovi puni pouka.	مواقف ذات عِبَر

Knjige koje su prevedene i objavljene na bosanski jezik

1. „Vjerovanje u Allaha“, grupa studenata, 327 stranica.
2. „Svijet časnih meleka“, Emsad Pezić, 163 stranice.
3. „Svijet džina i šejtana“, Abdurrahman Kuduzović, 211 stranica.
4. „Poslanici i objave“, grupa svršenika, 276 stranica.
5. „Sudnji dan“, Zijad Dervić, 250 stranica.
6. „Džennet i džehennem“, Muamer Škrijelj, 204 stranice.
7. „Vjerovanje u Božije određenje“, Hamid Indžić, 144 stranice.

بسم الله الرحمن الرحيم

(إِنَّ هَٰذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ)

„Zaista je ovaj vaš ummet jedan, a Ja sam vaš Gospodar, pa Me obožavajte!“ (El- Enbija, 92)

(وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا)

„I tako smo vas načinili umjerenom zajednicom, da budete svjedoci protiv ostalih ljudi, i da Poslanik bude protiv vas svjedok.“ (El-Bekare, 143)

Uvod autora[1]

Hvala Allahu Koji održava nebesa i Zemlju. On posjeduje apsolutnu vlast, On se za sve pita i Njemu sve pripada. On naređuje prema Svojoj mudrosti i znanju. On je taj Koji daje vlast kome On hoće i Koji uzima vlast od koga On hoće. On ponižava koga želi, On posjeduje svako dobro, On je svemoćan, Njegova riječ je posljednja. Poslije Njegove odluke nema druge. Nema toga koji će odbiti Njegovu presudu, niti onoga koji će doći s mudrošću poslije Njegove mudrosti, niti onoga ko će promijeniti Njegovu zapovijed.

Donosim salavat i selam na Njegovog odabranog poslanika Muhammeda, stvorenje najljepše ćudi, pečata Njegovih vjerovjesnika i poslanika. Od Allaha je dostavio jedinstveni Šerijat koji je osvijetlio slijepa srca, izbrisao laž i uništio obilježja širka. Donosim salavat i selam na

[1] Ovaj studij je predan Islamskoj pravnoj akademiji, na četvrtom simpoziju koji je sazvan u sjedištu Akademije u Džiddi (Saudijska Arabija), od osmanaestog do dvadeset i trećeg džumadel-ahira 1408. godine po Hidžri, tj. do šestog do jedanaestog februara 1988. god. Studij je štampan u četvrtom broju akademskih novina, str 2507.

njegovu porodicu i ashabe, kojima je on bio uzor i koji su slijedili njegov nur. Bili su na ispravnom putu priznavajući istinu i samo njoj pozivajući. Borili su se na putu uzdizanja istine dok nije zavladao Allahov zakon. Donosim salavat i selam na tabi'ine i one koji slijede njihov put do Sudnjeg dana.

Islamski ummet je, s Allahovom dozvolom i odredbom, preuzeo vođstvo od doba učitelja i vodiča Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i tako je ostalo dugo vremena. Međutim, malo po malo, ummet je izgubio ovaj položaj dok nije dospio do kojem danas svjedočimo. Postao je prezren nakon što je bio moćan i uvažen, zapao je u neznanje nakon velikog znanja, oslabio je nakon velike moći. Našao se na kraju karavane, nakon što je bio u pročelju, i počeo se povoditi za propalim ljudskim ideologijama, nakon što je bio svjetionik koji upućuje nesigurne i zalutale. Počeo se saplitati i kolebati u svom uvjerenju ne znajući koji put da odabere, nakon što je bio iskusan u isprepletenim lavirintima u kojima se gube i iskusni vodiči.

Onda su došli oni koje je duboko pogodilo stanje ummeta, ljudi pronicljivog razmišljanja, ispravnih pogleda na budućnost i čiste i nesputane misli. Razmišljali su o prijašnjem i sadašnjem stanju, pa ih je zapanjilo ono što su našli – razlika između dva doba je ogromna!

Naš islamski svijet je podvrgnut raznim eksperimentima. Nad nama su vladale grupacije koje obećaše da će nam vratiti čast, da će riješiti naše probleme i ujediniti naše pravce. I sada kad je od datog obećanja prošlo dugo vremena, vidimo samo obmanu. Naša „sreća“ se ogleda u povećanju stranaka, podjela i zaostalosti. Jedan ummet se pretvorio u ummete, a jedna država u države. Raširilo se siromaštvo, povećala se bijeda u mnogim muslimanskim zemljama, a mnoge od njih su nestale dolaskom Allahovih neprijatelja, komunista, krstaša i židova.

Danas nam je potpuno jasan neuspjeh pobornika nacionalizma i patriotizma, kao i neuspjeh socijalista i reformista. Nije preostalo ništa osim islama.

Islam je već jednom u prošlosti donio uspjeh - islamski uspjeh -: uspio je u formiranju zajednice koja je primjer čovječanstvu, pronašao je način života koji odgovara prirodi ljudskog roda iz koje su se razvile vrline i uzvišene vrijednosti. Muslimani su zaboravili nacionalnu, plemensku i državnu isključivost. S islamom su postali braća, a njihova odanost i prijateljstvo su bili radi Allaha, Gospodara svjetova.

Muslimani su zapostavili vjersku edukaciju. Zamijenili su svoju vjeru običajima, novim filozofijama i pravcima, a kao rezultat toga nastaše razilaženja, podjele i porazi na bojnom i naučnom polju.

Danas se muslimani ponovo trude pokušavajući organizirati svoje redove i pronaći put kojim bi opet ponijeli zastavu, iako je taj put prepun teškoća i opasnosti. Neprijatelji nas motre sa svake strane, prate naše pokrete, čitaju naše knjige i proučavaju naše misli. Zatim se sastaju i planiraju odašiljući svoje strijele prema nama. Neke strijele su i pojedinci iz ovog ummeta koji nas pozivaju ka propasti i srdžbi Silnoga. Mnogi iz ovog ummeta su

mučeni i zlostavljani, a iskreni pozivači su izlagani napadima neprijatelja i njihovim zamkama.

Tome ću još dodati i neznanje koje se proširilo širom islamskog svijeta i jezive ideološke bolesti koje muče muslimane. Sve ovo usporava napredak i slabi polet ummeta, što nalaže da se teško mučimo dok krčimo put prema naprijed.

Studij daje akcenat na najveći položaj koji pripada ovom ummetu i na tajnu dolaska do njega. Potom analizira uzrok koji je bio presudan za gubljenje položaja koji je ummet posjedovao. Pisac taj uzrok vidi u samo jednoj činjenici oličenoj kroz mnogobrojna razilaženja u vjeri, akidetu, zakonodavstvu i politici.

Studij ukazuje i na metod koji bi islamskom ummetu vratio čast i slavu, i koji bi ga uzdigao na prijašnji položaj. Pisac taj metod vidi samo u jedinstvu u svim domenima života. Temelji ovog jedinstva su pripadnost isključivo islamu, jedinstven akidet, političko jedinstvo predstavljeno u uspostavljanju islamske države i povratku pravednog hilafeta.

Studij sam završio sa kratkom riječju kojom sam pozivačima želio objasniti put ka uzdizanju ummeta na stepen koji mu pripada.

Allah je onima koji rade za islam dao jedinstvene stavove i aktivnosti, pravilne i zbijene redova. Dao im je da međusobno otklanjaju nedostatke u odgajanju ličnosti i izgrađuju ummet uz pomoć islama, kako bi vratio nekadašnju veličanstvenost i slavu.

Dr. Omer Sulejman el-Eškar

Prvo poglavlje

PREDNOST ISLAMSKOG UMMETA

PRVA TEMA

UMJERENA ZAJEDNICA

Uzvišeni Allah, objašnjavajući prednost i odliku ovog ummeta, kaže:

(وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا)

„I tako smo vas načinili umjerenom zajednicom, da budete svjedoci protiv ostalih ljudi, i da Poslanik bude protiv vas svjedok.“ (El-Bekare, 143)

Značenje arapske riječi *vesat* (وَسَط) je sredina i ona je centar jednakosti. Kaže Ez-Zamahašeri: „Sredina predstavlja izjednačenost krajeva, nije bliža jednom kraju od drugog.“[2]

[2] El-Keššaf: 1/317.

Poznata je pokuđenost onoga koji pribjegava jednoj strani ne težeći pravednosti. Zato kažu: „Taj i taj pribjegava jednoj strani i zaslužuje prijekor“, i kažu: „Taj i taj je umjeren i zaslužuje pohvalu.“

Ljudi u većini slučajeva bivaju skloni pretjerivanju i neumjerenosti. Vidiš neke da su skloni monaštvu i bogoslužju, ostavljajući brak i dunjalučke blagodati i naseljavajući pusta i izolovana mjesta. Drugi se guše pretjeranom upražnjavanju zadovoljstava i odavanju užicima, ne osvrćući se na moralne šerijatske norme. Slijeđenje srednjeg puta, koji nalaže pravednost i umjerenost zahtijeva život uz korištenje dozvoljenih stvari koje je Allah ﷻ dopustio.

Kaže Et-Taberi: „Sredina označava dio između dva kraja, poput sredine kuće. Smatram da ju je Uzvišeni Allah spomenuo da bi muslimane opisao umjerenim u vjeri. Oni ne pretjeruju kao kršćani u monaštvu i pripisivanju božanskih epiteta Isau, alejhi selam. Muslimani nisu negirali Isaa kao židovi koji zamijeniše Allahovu Knjigu, ubijaše poslanike, iznosiše laži na svoga Gospodara. Muslimani umjereno i

pravedno gledaju na njega i zato ih je Allah opisao sredinom, jer Mu je ona najdraža.“[3]

Sredina je najbolja i najljepša zbog dvije činjenice:

1. Krajevi su podložniji slabostima, dok je sredina okružena i zaštićena, kao što kaže Ez-Zamahašeri[4], a od toga je i izreka:

كانت هي الوسطَ الحِمى فاكتنفتْ ... بها الحوادثُ حتى أصبحتْ طرفا

„Bila je u centru zaštićenog područja,
pa su je nesreće okružile dok i sama nije postala kraj (ivica).“

2. Sredina je centar jednakosti, pa stoga Arapi kažu: „Kurejšije su Arapi porijeklom najbliži sredini“, tj. najbolji od njih, „a Poslanik je sredina Kurejšija”, tj. rodom najbolji Kurejšija.

Ovo kaže Zuhejr b. Ebi Sulma:

هم وسطٌ يرضى الأنامُ بحكمهم ... إذا نزلت إحدى الليالي بمعظم

[3] Tefsir Et-Taberi, 6/2.
[4] Tefsir ez-Zemhašerij, 317/1.

„Oni su umjereni (srednji put), ljudi su zadovoljni njihovom presudom,
kada se u jednoj od teških noći spusti velika nevolja.“[5]

Uzvišeni Allah u Kur'anu kaže: (قَالَ أَوۡسَطُهُمۡ) „Ponajbolji između njih reče...“ (El-Kalem, 28), i još kaže:

(حَٰفِظُواْ عَلَى ٱلصَّلَوَٰتِ وَٱلصَّلَوٰةِ ٱلۡوُسۡطَىٰ وَقُومُواْ لِلَّهِ قَٰنِتِينَ)

„Redovno namaz obavljajte, naročito srednji, i pred Allahom ponizno stojte!“ (El-Bekare, 238)

Srednji namaz (ٱلصَّلَوٰة ٱلۡوُسۡطَىٰ) koji je spomenut u ajetu se misli na ikindiju kako je došlo u nekim predajama, a Kur'an podstiče na čuvanje ovog namaza zato što je najvrjedniji namaz. U hadisu, također, stoji: “El-Firdevs je sredina i najviši dio Dženneta, a iznad njega je prijesto Svemilosnog.“[6]

[5] Tefsir Et-Taberi, 6/2.
[6] Bilježi imam Buharija u *Sahihu*, br. 2790.

Allah ﷻ je jasno naznačio prednost ovog ummeta nad ostalim, a što govori da izraz „najbliži sredini“ znači *najbolji* jer Allah, kaže:

(كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ)

„Vi ste narod najbolji od svih koji se ikada pojavio: tražite da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvraćate, i u Allaha vjerujete!“ (Alu Imran, 110)

U drugom ajetu Allah, dželle dželallehu govori o odabiru ovog ummeta:

(هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ)

„On je vas je izabrao, i u vjeri vam nije ništa teško propisao.“ (El-Hadždž, 78)

DRUGA TEMA

TAJNA OVE ODLIKE

Odlika ovog ummeta nad drugima, na koju jasno ukazuju kur'anski i hadiski tekstovi, nije slučajna. To mu je počast zbog ustrajnosti na Allahovom ﷻ putu. Islam je obrazovao ovaj ummet, izgradio mu je čvrsto vjerovanje, zacrtao ispravan put i podigao mu moralne vrijednosti.

(وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَٰكُمْ أُمَّةً وَسَطًا)

„Tako smo vas učinili zajednicom sredine“, naći ćeš da riječ (جَعَلْنَاكُمْ) „vas učinili“ nije došla u značenju: خَلَقْنَاكُمْ „stvorili smo vas“. Ispravno značenje je (وسطاً أُمَّةً صَيَّرْنَاكُمْ), tj. učinili smo vas umjerenom zajednicom.

Allah ﷻ je islamski ummet načinio prema Svojoj Objavi kada se taj ummet pridržavao propisanih šerijatskih normi. Ovo značenje se spominje u Allahovom govoru:

(كنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ)

„Vi ste najbolji ummet koji se ikad pojavio.“ (Alu Imran, 110)

Allah ﷻ je izveo ovaj ummet putem islama i sa ustrajnošću na islamu. Pa upravo sa ustrajnošću na islamu ostvarena je ova prednost.

Dakle, iskazana vrijednost i dobro ovog ummeta nisu nazivi bez smisla, nego su nepobitna realnost. Dini-islam je doživio vrhunac s ispravnim vjerovanjem, razmišljanjem, riječima i djelima, čime je pokazao savršeni primjer cijelom čovječanstvu.

Ova odlika je strogo vezana za istrajnost na pohvalnim svojstvima, zbog kojih, ako se iskrive ili iščeznu, smanji se dobro. Ovo je tajna nazadnosti islamskog ummeta našeg vremena, izražena u nesuglasicama, podvajanju i nedaćama koje mu nametnuše neprijatelji.

Prvenstvo ovog ummeta je uslovljeno stvarnim i odlučnim prihvatanjem islama, pozivanjem ljudi ka istini i odvraćanju od neistine, uz čvrsto uvjerenje u odredbe islama:

(تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنْ الْمُنْكَرِ وَ تُؤْمِنُونَ بِالله)

„Naređujete dobro, a od zla odvraćate, i u Allaha vjerujete.“ (Alu Imran, 110)

TREĆA TEMA

RAZLOG ZBOG KOJEG JE ALLAH ﷻ ISLAMSKI UMMET OPISAO UGLEDNIM I VODEĆIM

Ljudski život je svjedok stravičnih bitaka među narodima. Svaki narod tvrdi da je on najbolji i najsavršenij i da zaslužuje nadmoć i vlast. Allah ﷻ je obavijestio ovaj ummet o visokom položaju, kako ne bi klonuo na bojištu niti pokleknuo na mejdanu rasprave:

(وَلَا تَهِنُواْ وَلَا تَحۡزَنُواْ وَأَنتُمُ ٱلۡأَعۡلَوۡنَ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ)

„I ne gubite hrabrost i ne žalostite se; vi ćete pobijediti ako budete pravi vjernici.“ (Alu Imran, 139)

Židovi, kršćani i idolopoklonici tvrde da su oni najbolji ummeti, a da su ostali na krivom putu:

(وَقَالَتِ ٱلۡيَهُودُ لَيۡسَتِ ٱلنَّصَٰرَىٰ عَلَىٰ شَيۡءٖ وَقَالَتِ ٱلنَّصَٰرَىٰ لَيۡسَتِ ٱلۡيَهُودُ عَلَىٰ شَيۡءٖ وَهُمۡ يَتۡلُونَ ٱلۡكِتَٰبَ كَذَٰلِكَ قَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَعۡلَمُونَ مِثۡلَ قَوۡلِهِمۡ)

„Jevreji govore: "Kršćani nisu na Pravome putu!" a kršćani vele: "Jevreji nisu na Pravome putu!" – a oni čitaju

Knjigu. Tako, slično kao oni, govore i oni koji ne znaju.“ (El-Bekare, 113)

Izraz „i oni koji ne znaju“ aludira na arapske idolopoklonike.

Židovi i kršćani su pretjerali kada su se proglasili Allahovom djecom i Njegovim miljenicima:

(وَقَالَتِ ٱلۡيَهُودُ وَٱلنَّصَٰرَىٰ نَحۡنُ أَبۡنَٰٓؤُاْ ٱللَّهِ وَأَحِبَّٰٓؤُهُۥۚ قُلۡ فَلِمَ يُعَذِّبُكُم بِذُنُوبِكُمۖ بَلۡ أَنتُم بَشَرٞ

مِّمَّنۡ خَلَقَ)

„Jevreji i kršćani kažu: "Mi smo djeca Božija i miljenici Njegovi." Reci: "Pa zašto vas On kažnjava zbog grijeha vaših?" A nije tako! Vi ste kao i ostali ljudi koje On stvara.“ (El-Ma'ide, 18)

Izjavili su da Džennet samo njima pripada:

(وَقَالُواْ لَن يَدۡخُلَ ٱلۡجَنَّةَ إِلَّا مَن كَانَ هُودًا أَوۡ نَصَٰرَىٰۗ تِلۡكَ أَمَانِيُّهُمۡۗ قُلۡ هَاتُواْ بُرۡهَٰنَكُمۡ إِن

كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ)

„Oni govore da u Džennet neće ući niko osim onoga ko bude židov ili kršćanin! To su puste želje njihove! Reci: "Dajte svoj dokaz, ako istinu govorite!“ (El-Bekare, 111)

Svaka vjera traži da se slijedi njena ideologija:

(وَقَالُواْ كُونُواْ هُودًا أَوْ نَصَٰرَىٰ تَهْتَدُواْ قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَٰهِـۧمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ)

„Oni govore: "Budite jevreji, odnosno kršćani, i bićete na pravome putu!" Ti reci: "Ne, mi smo vjere Ibrahimove, koji je ispravno vjerovao; on nije nikoga Allahu ravnim smatrao."“ (El-Bekare, 135)

Danas se pojedine nacije ne prestaju pozivati na ovakve ili slične tvrdnje. Hitler je isticao superiornost njemačke nacije, a američki narod umišlja da je stvoren od neke posebne materije, Rusija izjavljuje da će one čovječanstvu donijeti napitak sreće.

Židovi su bili najbolji narod dok su se pridržavali Allahovih odredbi.

(يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ)

„O sinovi Israilovi, sjetite se blagodati Moje koju sam vam darovao, i toga što sam vas nad drugim ljudima bio odlikovao.“ (El-Bekare, 122)

(وَلَقَدِ ٱخْتَرْنَٰهُمْ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ)

„i znajući kakvi su, između savremenika smo ih odabrali.“ (Ed-Duhan, 32)

Kršćani su imali poslanicu od Allaha ﷻ i dok su je se pridržavali bili su najbolji.

(يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُونُوٓاْ أَنصَارَ ٱللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَ لِلۡحَوَارِيِّـۧنَ مَنۡ أَنصَارِيٓ إِلَى ٱللَّهِۖ قَالَ ٱلۡحَوَارِيُّونَ نَحۡنُ أَنصَارُ ٱللَّهِ)

„O vi koji vjerujete, budite pomagači Allahovi, kao što je rekao Isa, sin Merjemin, prisnim sljedbenicima: "Ko su moji pomagači u pozivanju Allahu?" Prisni sljedbenici odgovoriše: "Mi smo Allahovi pomagači!"“ (Es-Saff, 14)

Međutim, i židovi i kršćani su se odmetnuli. Na židove se Allah rasrdio, a kršćani su zalutali. Allah ih je prokleo zato što su mijenjali i iskrivljavali Njegov Govor. On se rasrdio na njih i dao im je da iskuse poniženje i bijedu. Zato oni danas nisu najbolja grupa ljudi – Islamski ummet je poslije njih zauzeo vodeću poziciju.

U suri el-Bekare Allah ﷻ nas obavještava o sljedbenicima Knjige i otkriva njihove zabludjele tvrdnje koje ističu da su oni najbolji i najispravniji. Oni su ostavili

osobine koje su ih uzdizale na stepen najodabranijeg ummeta, nagrizale su ih mahane i slabosti, što je unakazilo isti akidet i Šerijat. Tako su pokvarene sve vjerske vrijednosti, i moral, i govor i rad. Osumnjičili su i potvorili Uzvišenog Tvorca, preinačavali životopise poslanika, iskrivljavali Objavu, skrivali znanje, prolijevali krv i počeli su slijediti šejtana prokletog.

Poslije objašnjenja o nacijama, Uzvišeni kaže:

(وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا)

„I tako smo od vas načinili umjerenu zajednicu.“ (El-Bekare, 143)

Da bi potvrdio položaj, ugled i prvenstvo ovog ummeta, kako bi znao svoje mjesto i kako ne bi uzmakao pred sljedbenicima Knjige, Allah je nazvao bezumnima one koji pokušavaju naštetiti ovom ummetu i ubaciti sumnje u Njegov Šerijat:

(سَيَقُولُ ٱلسُّفَهَآءُ مِنَ ٱلنَّاسِ مَا وَلَّىٰهُمْ عَن قِبْلَتِهِمُ ٱلَّتِى كَانُوا۟ عَلَيْهَا)

„Neki ljudi kratke pameti reći će: "Šta ih je odvratilo od kible njihove prema kojoj su se okretali?"“ (El-Bekare, 142)

Oni su izgubili moć zdravog rasuđivanja, a njihove moralne norme su iskvarene. Otuda su potekle pogrešne presude i neosnovani postupci.

Druge nacije pokušavaju preoteti prvenstvo od islamskog ummeta, a za njih se prvenstvo očituje u prolaznom dunjaluku, koje kod Allaha nema vrijednosti.

(وَمَا ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَآ إِلَّا مَتَٰعُ ٱلْغُرُورِ)

„A život na dunjaluku samo je varljivo naslađivanje.“ (Alu Imran, 185)

(وَمَا ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَآ إِلَّا لَعِبٌ وَلَهْوٌ)

„Život na dunjaluku samo je igra i zabava.“ (El-En'am, 32)

(يَعْلَمُونَ ظَٰهِرًا مِّنَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا)

„Oni znaju samo spoljašnju stranu života dunjalučkog.“ (Er-Rum, 7)

Časni Kur'an je spomenuo napredne civilizacije koje su propale zbog zablude i odstupanja sa puta istine. Stoga, napredna je ona zajednica koja je svoj cjelokupan život podredila Allahovom zakonu, bez obzira na dostignuća u tehnologiji.

Po paganskim mjerilima napredna je i uspješna zajednica ako vlada tehnologijom, zaostala je ako je siromašna i bez predispozicija za tehnološki prosperitet uz raširenost neznanja i nepismenosti.

Prva islamska zajednica je bila siromašna, skoro da pojedinac nije mogao zadovoljiti svoje osnovne potrebe, jedva je nalazio nešto čime bi pokrio svoje tijelo. Tri puta uzastopno bi se pojavljivao mladi mjesec, a u kućama Allahovog Poslanika ﷺ se ne bi potpalila vatra za kuhanje hrane. Pismeni u toj zajednici su bili malobrojni, a proizvodnja i materijalne nauke su bile sasvim rijetke.

Nevjerničko viđenje ispravne i civilizirane zajednice se oštro suprostavlja islamskim normama. Islam negira razvijena ljudska društva koja ne priznaju da obožavanje pripada samo Allahu i da život i sud trebaju biti u skladu

sa Allahovim zakonodavstvom. Materijalni napredak i nauka od Allahove srdžbe nisu spasili Faraona, Nemruda, Ada, Semud i druge. Ovo ne znači da islam sprječava materijalni razvoj, upravo suprotno, on nam naređuje da se trudimo kako bismo iskoristili ovozemaljska dobra:

(فَٱمۡشُواْ فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُواْ مِن رِّزۡقِهِۦ)

„pa hodajte predjelima njezinim i hranite se onim što On daje.“ (El-Mulk, 15)

Islam želi da se razvijamo na zdravim načelima, da ovladamo naukama shodno božanskim normama. Islam ne dozvoljava da se grade gigantski dvorci koji iscrpljuju energiju desetina hiljada ljudskih stvorenja radi bezvrijednih ciljeva. Tako su graditelji piramida uništili živote generacija, samo da bi vladaru sačinili grob. Kršćani su načinili ogromne nastambe i crkve, uloživši u njih ogroman imetak čiji bi mali dio bio dostatan drugim narodima.

I Hud, alejhi selam, je prekorio svoj narod zbog ovih nerazumnih postupaka:

(أَتَبۡنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ ءَايَةٗ تَعۡبَثُونَ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمۡ تَخۡلُدُونَ)

„Zašto na svakoj uzvišici palate zidate, druge ismijavajući, i podižete utvrde kao da ćete vječno živjet?“ (Eš-Šu'ara, 128-129)

Novi džahilijjet je načinio ogromnu materijalnu civilizaciju u službi šejtana, da bi se činilo nasilje a uništila istina, da bi se ispila krv potlačenim narodima, da bi se uništili životi miliona ljudi i da bi sila pripala jednoj naciji ili narodu.

Ne slažemo se s nacijama koje se pozivaju da su najbolje i najidealnije samo zato što posjeduju visoke građevine, lijepe parkove, prostrane pašnjake, divovske zamkove, lijepo uređene ulice, škole, univerzitete, bolnice itd., niti zbog toga što su usavršile nauke kojima su materijalno uznapredovale. Ako je ovo tačno, onda je kradljivac vlasnik velikog zamka, pošteniji od vlasnika male kolibe, a naučnik koji pravi plan za uništenje čovječanstva je bolji od običnog čovjeka koji pomaže Allahovim robovima.

Mnogi narodi su izgradili velike civilizacije, ali su one bile zasnovane na nasilničkim principima, pa je Allah do temelja uništio njihove građevine.

(فَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَٰهَا وَهِىَ ظَالِمَةٌ فَهِىَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَبِئْرٍ مُّعَطَّلَةٍ وَقَصْرٍ مَّشِيدٍ)

„I koliko samo ima naselja koja smo uništili, a zulum su činila, pa su pusta i srušena na krovove svoje! I koliko ima bunara zapuštenih i palača visokih!“ (El-Hadždž, 45)

(وَكَمْ قَصَمْنَا مِن قَرْيَةٍۢ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا ءَاخَرِينَ فَلَمَّآ أَحَسُّوا۟ بَأْسَنَآ إِذَا هُم مِّنْهَا يَرْكُضُونَ لَا تَرْكُضُوا۟ وَٱرْجِعُوٓا۟ إِلَىٰ مَآ أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسَٰكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْـَٔلُونَ قَالُوا۟ يَٰوَيْلَنَآ إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ فَمَا زَالَت تِّلْكَ دَعْوَىٰهُمْ حَتَّىٰ جَعَلْنَٰهُمْ حَصِيدًا خَٰمِدِينَ)

„A koliko je bilo nevjerničkih sela i gradova koje smo uništili i poslije kojih smo druge narode podigli! I čim bi silu Našu osjetili, kud koji bi se iz njih razbježali. "Ne bježite, vratite se uživanjima vašim i domovima vašim, možda će vas neko što upitati." "Teško nama" – oni bi govorili – "mi smo, zaista, zulumćari bili!" I kukali bi tako sve dok ih ne bismo učinili, kao žito požnjeveno, nepomičnim.“ (El-Enbija, 11-14)

ČETVRTA TEMA

UZDIZANJE ISLAMSKOG UMMETA NA NAJČASNIJE MJESTO

Muslimani su s Allahovom pomoću i rahmetom ostvarili veliki uspon i postali najbolji narod koji se ikada pojavio. Ispunili su cilj zbog kojeg ih je Allah ﷻ stvorio, a taj cilj je ibadet samo Allahu Velikom:

(وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ)

„Džine i ljude sam stvorio samo zato da Meni u ibadetu budu.“ (Ez-Zarijat, 56)

Da bi se ostvario ovaj uzvišeni cilj, Allah je spuštao Objave i slao Svoje poslanike:

(وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِىٓ إِلَيْهِ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعْبُدُونِ)

„Prije tebe nijednog poslanika nismo poslali, a da mu nismo objavili: "Nema istinskog boga osim Mene, zato Meni ibadet činite!"“ (El-Enbija, 25)

Ljudi će činiti ibadet samo Allahu kada budu Njime zadovoljni i kada uzmu Njegovu vjeru kao zakon i

moralne norme. A Allahova ﷻ vjera je potpuni sistem koji oblikuje život čovječanstva po Njegovoj volji. Zato teza koja kaže: „Islam je cjelokupni program života“, najkraće i najjasnije sažima ovu misao.

Ibadet se čini samo Allahu ﷻ putem islama kao programa života i u takvom slučaju ljudska vrsta je ispravna. Nisu pogriješili oni koji su rekli: „Osnovni cilj vjere, koju je objavio Uzvišeni Allah, je reforma ljudske vrste i eliminisanje poroka“, Šuajb, alejhi selam, je rekao svom narodu:

(إِنْ أُرِيدُ إِلَّا ٱلْإِصْلَٰحَ مَا ٱسْتَطَعْتُ)

„jedino želim učiniti dobro koliko mogu.“ (Hud, 88)

(وَإِذَا تَوَلَّىٰ سَعَىٰ فِى ٱلْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ ٱلْحَرْثَ وَٱلنَّسْلَ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلْفَسَادَ)

„Čim se neki od njih okrene od tebe, krene nered po Zemlji praviti, uništiti usjeve i stoku. A Allah ne voli nered!“ (El-Bekare, 205)

(إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِى ٱلْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضْعِفُ طَآئِفَةً مِّنْهُمْ يُذَبِّحُ أَبْنَآءَهُمْ وَيَسْتَحْىِۦ نِسَآءَهُمْ إِنَّهُۥ كَانَ مِنَ ٱلْمُفْسِدِينَ)

„Faraon se u zemlji bio ponio i stanovnike njezine na stranke bio izdijelio; jedne je tlačio, mušku im djecu klao, a žensku u životu ostavljao, doista je smutljivac bio.“ (El-Kasas, 4)

Prema onome što razumijemo iz Allahove Knjige i Sunneta Njegovog Poslanika ﷺ, reforma se ostvaruje sa dvoje:

PRVO: Reforma pojedinca (ar. islahul-ferd) sa ispravljanjem njegovih uvjerenja, razmišljanja, moralnih i društvenih vrijednosti.

DRUGO: Reforma ljudskog društva (ar. islahul-mudžteme'il-insani) sa ispravljanjem političkih, društvenih i socijalnih veza, sistema i zakona.

Sira - životopis, Allahovog Poslanika ﷺ kazuje da je pažnja u mekkanskom periodu bila koncentrisana na ostvarenje prvog zadatka reformi pojedinca. U medinskom periodu je bila usmjerena ka ostvarenju drugog zadatka; njegova duša ﷺ se nije vratila svome Gospodaru dok nije osnovao ispravnu muslimansku zajednicu koja se temeljila na zdravim pojedincima.

Islam je uspio uspostaviti pravednu zajednicu koja je osvjetlila vidike pojedincima, ispravila njihova vjerovanja, učvrstila im moralne norme i njihove međusobne odnose. Svrha dunjaluka je bila služba Jedinom Allahu. Vladar muslimana je bio jedan između ostalih. Pokoravao se vlasti Šerijata kao što su se i ostali pokoravali i sudilo mu se kao što se i njima sudilo. Islam je satkao jedinstvo te zajednice, a veze koje su ga činile bile su prožete vjerom, a bogobojaznost je predstavljala srodstvo. Njen cilj je bio ostvarenje pravednosti na Zemlji prema božanskoj uputi.

Muslimani se tada raširiše po Zemlji prenoseći dini-islam, a ljudi masovno uđoše u Allahovu vjeru. Džahilijjet se sruši pred nepokolebljivim islamom, a islamska država postade najveća i najmoćnija. Allah ﷻ je istinu rekao o ovome ummetu kada kaže:

(إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ)

„Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni.“ (Er-Ra'd, 11)

Arapi sa Arapskog poluostrva su bili zbunjeni i zalutali. Jači je otimao od slabijeg, međusobno su se ubijali. Nije bilo vjere koja bi ih okupljala, niti vladara koji bi ih ujedinio. Međutim, iskorijenili su društvene bolesti putem islama i tako došli na stepen na koji niko prije nije došao. Uzvišeni Allah kaže:

(كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ)

„Vi ste najbolji narod koji se ikada pojavio: tražite da se čini dobro, a odvraćate od zla, i vjerujete u Allaha!“ (Alu Imran, 110)

Allah je ispunio Svoje obećanje učinivši ih vladarima na Zemlji i učvrstivši im vjeru kao izvor snage i slave:

(وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنكُمْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِى ٱلْأَرْضِ كَمَا ٱسْتَخْلَفَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ ٱلَّذِى ٱرْتَضَىٰ لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّنۢ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِى لَا يُشْرِكُونَ بِى شَيْـًٔا)

„Allah obećava da će one među vama koji budu vjerovali i dobra djela činili sigurno namjesnicima na Zemlji postaviti, kao što je postavio namjesnicima one prije njih, i da će im zacijelo vjeru njihovu učvrstiti, onu

koju im On želi, i da će im sigurno strah sigurnošću zamijeniti; oni će se samo Meni klanjati, i neće druge Meni ravnim smatrati.“ (En-Nur, 55)

Mi i danas uživamo ostatke poleta prvih generacija koje su ponijele dini-islam. Islam je prisutan unatoč preprekama i problemima kojima je bio izložen od strane neprijatelja i vladara kroz historiju, a islam idalje stoji i nosioci islama - muslimani - rašireni su po cijelom svijetu.

Drugo poglavlje

ZAOSTALOST I SLABLJENJE ISLAMSKOG UMMETA

Istraživač historijskog toka islamskog ummeta upoređujući sadašnjost sa minulom prošlošću, ostaje zapanjen. Razlika je ogromna! Ako opet uporedi sadašnje stanje ummeta sa mjestom koji mu je Kur'an dodijelio, naći će da ne zauzima dodijeljeno mjesto. Naći će također da istrajnost ovog ummeta na osobinama koje su ga učinile najboljim narodom nije ista, nego varira između uspona i pada.

Poslanik ﷺ je ukazao na ovo, kada ga je upitao Huzejfe ibnul-Jeman, radijallahu anhu: „O Allahov Poslaniče, mi smo bili u džahilijjetu i zlu, pa nam je Allah donio ovo dobro. Ima li zla poslije ovog dobra?“ Poslanik reče: „Da.“ Rekao sam: „A ima li poslije tog zla dobro?“ Rekao je: „Da, a u njemu će biti smutnje.“ Rekao sam: „A šta je ta smutnja?“ Rekao je: „Ljudi koji neće slijediti moj Sunnet i koji se neće povoditi za mojom uputom. Neke

ćeš poznavati, a neke ne.“ Opet sam pitao: „Ima li poslije toga dobra zla?“ Odgovorio je:“ Ima. Pozivači na vratima Džehennema, ko im se odazove ubacit će ga u njega!“ Rekao sam: „O Allahov Poslaniče, opiši nam ih!“ Rekao je: „Oni su našeg roda i govorit će našim jezikom.“ Rekao sam: „Pa šta mi naređuješ ako to doživim?“ Rekao je: „Drži se zajednice muslimana i njihovog imama!“ Pitao sam opet: „A šta ako ne budu imali zajednicu ni imama?“ Rekao mi je: „Odvoji se od svih tih stranki, pa makar se prihvatio za stablo drveta, sve dok ti smrt ne dođe!“[7]

Islamski ummet će, kao što to ukazuje navedeni hadis, biti pogođen zlom, a potom će se vratiti na svoje osnove. Taj povratak će biti izmiješan sa smutnjom, kao što je rekao Poslanik ﷺ: „...a u njemu će biti smutnje...“. Skretanje sa pravog puta će biti masovno i to kada ovim ummetom zavladaju pozivači na vratima Džehennema. Pozivat će ljude nevjerničkim sektama, pa će onome ko im se odazove boravište vatra biti, a užasno li je to mjesto!!

[7] Bilježi imam Buharija u *Sahihu*, br. 7084, Ebu Davud u *Sunenu*, br. 4244, Ahmed u *Musnedu* 23429. i drugi.

PRVA TEMA

RAZILAŽENJE JE RAZLOG ZAOSTALOSTI I SLABLJENJA

Ranije smo ukazali da je razlog velikog uspona ovog ummeta njegovo čvrsto prihvatanje vjere koju je objavio Allah ﷻ. Ovaj ummet je postao jedinstven, a iz njega se formirala moćna i nepobjediva sila. Zaostalost i slabljenje muslimana možemo pripisati jednom problemu, a on je nejedinstvo koje je razorilo islamski ummet i načinilo od njega mnogobrojne sekte, partije, grupe i zajednice.

Važna odlika koja daje islamskom ummetu moćnu poziciju je jedinstvo na osnovama vjere islama. Ovo je nepobitna činjenica koju je Časni Kur'an potvrdio, upozorio na nju i stavio je u dužnost. Naredio nam je jedinstvo, a zabranio razilaženje i cijepanje, riječima Uzvišenog:

(وَٱعْتَصِمُواْ بِحَبْلِ ٱللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُواْ)

„Svi se čvrsto držite za Allahovo uže i ne razjedinjujte se!“ (Alu Imran, 103)

Potom smo spomenuli situaciju prije islama, razjedinjena plemena, međusobno ubijanje i zarobljavanje pa nam je Allah ﷻ dao islam, te smo postali po Njegovim okriljem braća i prijatelji:

(وَٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ إِذۡ كُنتُمۡ أَعۡدَآءٗ فَأَلَّفَ بَيۡنَ قُلُوبِكُمۡ فَأَصۡبَحۡتُم بِنِعۡمَتِهِۦٓ إِخۡوَٰنٗا وَكُنتُمۡ عَلَىٰ شَفَا حُفۡرَةٖ مِّنَ ٱلنَّارِ فَأَنقَذَكُم مِّنۡهَا)

„I sjetite se blagodati Allahove prema vama, kada ste bili neprijatelji, pa je On sjedinio srca vaša i postali ste, Njegovom milošću, braća! I bili ste na ivici vatrene jame, pa vas je On od nje spasio.“ (Alu Imran, 103)

Potom nam je Uzvišeni i Slavljeni zabranio da pođemo stazama prijašnjih naroda, stazama svađe i razdora, nakon što su nam došli jasni dokazi:

(وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ تَفَرَّقُواْ وَٱخۡتَلَفُواْ مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ)

„I ne budite kao oni koji su se razjedinili i razišli, nakon što su im Jasni dokazi već došli! Njima pripada patnja velika.“ (Alu Imran, 105)

Uzvišeni Allah nas je obavijestio da neslaganje uzrokuje neuspjeh i nestanak snage. Jedinstvo čini ummet snažnim i čvrstim pri udarima oluje i vjetrova, a kada se ova skupljena snaga usmjeri prema neprijateljima, ona ih smrvi i ukine njihove spletke. Ako se ummet razjedini, snagu će trošiti u međusobnim razmiricama, a to je gubitak, kojim će uništiti sam sebe. Njegovi neprijatelji tada mogu uzimati šta požele. Kur'anske i hadiske odredbe su oštro upozorile na ovu pojavu, objasnivši da nejedinstvo znači nestanak snage i prevlast neprijatelja:

(وَلَا تَنَٰزَعُواْ فَتَفۡشَلُواْ وَتَذۡهَبَ رِيحُكُمۡ)

„I ne prepirite se da ne biste klonuli i bez borbenog duha ostali.“ (El-Enfal, 46)

U Muslimovom *Sahihu* se prenosi od Sevbana, radijallahu anhu, da je rekao: Resulullah ﷺ je rekao: „Zaista mi je Allah smotao Zemlju pa sam vidio njene istoke i zapade. Moj ummet će zadobiti vlast onoga što mi je prikazano. Data su mi dva blaga, crveno i bijelo[8]. Molio sam Gospodara za svoj ummet da ga odjedanput ne uništi

[8] Pod crvenim i bijelim blagom se misli na zlato i srebro - blago Kisre i Kajsara (perzijskog i bizantijskog cara).

i da ne dadne vlast nad njim neprijatelju izvan njih koji će ih iskorijeniti. A moj Gospodar mi je odgovorio: „O Muhammede, kad Ja nešto odredim to se više ne može vratiti. Ja sam ti već udovoljio i tvoj ummet neću odjedanput uništiti, niti ću dati da nad njima zavlada neprijatelj izvan njih koji će ih iskorjeniti, pa makar se zbog toga svi na Zemlji okupili. Tvoj ummet će se međusobno ubijati i porobljavati.““[9]

Allahovo obećanje je potpuno jasno. On je obećao ovom ummetu pobjedu, pomoć i prevlast dok bude ujedinjen na zajedničkoj riječi. Ako se podijeli, raziđe i krv prolije, nastupit će poniženje i prevlast neprijatelja, kao kazna i iskušenje. Nema promjene i nema snage bez Allaha Uzvišenog (la havle ve la kuvvete illa billah)!

[9] Bilježi Ebu Davud u *Sunenu*, br. 4252, Tirmizi u *Sunenu*, br. 2176, imam Ahmed u *Musnedu*, br. 22452, ibn Hibban u *Sahihu*, 4846.

DRUGA TEMA

VRSTE RAZILAŽENJA

Islamski ummet je zapao u razjedinjenosti i zavadu, umnožena razilaženja se mogu klasificirati u tri vrste:

Sažeto ćemo izložiti svaku od ove tri vrste.

RAZILAŽENJE U VJERI

Najopasnija vrsta razilaženja su akidetska razilaženja. Naime, ljudska jedinka je zarobljenik svojih mišljenja i uvjerenja. Njen rad, postupci i ponašanje u stvarnosti nisu ništa drugo do odraz njenih ideja i uvjerenja. Na ovaj način se iskrivljene i zalutale ideologije u srcima

muslimana, što je i izgrađuju i usađuju uzrok podvojenosti.

Uzvišeni Allah je želio da ovaj ummet sačinjavaju nacije raznolikih boja i jezika pod jednim imenom – a to ime je *islam*. Međutim, tokom islamske historije zabludjela učenja se nisu prestala uplitati ne bi li podijelili muslimane na stranke i zajednice koje bi djelimično ili potpuno bile oprečne islamu.

Neka od učenja, koja su iznikla među muslimanima, pozivaju u obožavanje drugih pored Allaha ﷻ i neslijeđenju Allahovih propisa. U muslimanske države su se vratili mnogi vidovi mnogoboštva predstavljenih u obožavanju evlija, mrtvih, drveća, kamenja, i sl. Možeš vidjeti neznalice iz redova muslimana kako njima upućuju molbe i traže pomoć, zavjetuju im se i obilaze ih, kao što se obilazi Ka'ba i boje ih se kao što se boje Gospodara svih robova.

Ova sekta ima svoje pristalice i pomagače čiji broj dostiže desetine miliona. Vođe ovih zajednica zahtijevaju

od svojih sljedbenika kada zapadnu u nevolju da pozivaju njih u pomoć, a ne Allaha ﷻ. U svojoj pjesmi kažu:

"Ako budeš u brizi, tuzi ili nesreći,
Pozovi me, izbavit ću te iz svake nevolje."

Busiri hvali Poslanika ﷺ pjevajući čudnu pjesmu. Unakazio je njenu ljepotu i otmjenost širkom:

يـا أكـرم الخلق مـالي من ألـوذ بـه
سـواك عنـد حلول الـحـادث العـمم
ولن يضـيق رسـول الـله جـاهـك بي
إذا الـكْـريم تـحـلَّى بـاسـم مـنـتـقـم
فـإنَّ من جـودك الـدنيـا وضـرَّتـهـا
ومـن عـلومـك عـلم الـلوح والـقـلم

O najplemenitiji čovječe,
Meni, osim tebe, pribježišta nema
Kada me tuga i briga savlada.
I neće se, Allahov Poslaniče, umanjiti tvoj ugled sa mnom
Kada plemeniti uzme ime griješnika.
Od tvoje dobrote postoje dunjaluk i ahiret,
Od tvog znanja su Levhi-Mahfuz i pero.

Najveće iskušenje koje je zadesilo čovječanstvo je, kao što nas uči Kur'an časni, razilaženje u vjeri. Ono je posljedica uzimanja drugih za bogove osim Allaha i neustrajnosti u Njegovoj vjeri i na Njegovom jasnom putu. O tome On kaže:

(وَإِنَّ هَٰذِهِۦٓ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَٰحِدَةً وَأَنَا۠ رَبُّكُمْ فَٱتَّقُونِ فَتَقَطَّعُوٓا۟ أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ زُبُرًا ۖ كُلُّ حِزْبٍۭ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ)

„Ova vaša vjera - jedna je vjera, a Ja sam Gospodar vaš, pa Me se bojte! A oni su se u pitanjima vjere svoje podijelili na skupine, svaka stranka s onim što imaju radosna.“ (El-Mu'minun, 52-53)

Na drugom mjestu On ﷻ veli:

(إِنَّ هَٰذِهِۦٓ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَٰحِدَةً وَأَنَا۠ رَبُّكُمْ فَٱعْبُدُونِ وَتَقَطَّعُوٓا۟ أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ ۖ كُلٌّ إِلَيْنَا رَٰجِعُونَ)

„Doista, ova vaša vjera - jedna je vjera, a Ja sam - vaš Gospodar, pa Meni u ibadetu budite! I oni su se između sebe u vjeri podvojili, a svi će se Nama vratiti.“ (El-Enbija, 92-93)

Podvajanje u vjeri na koje ukazuju ova dva ajeta je neslaganje, obožavanje nekog pored Allaha ﷻ i slijeđenje

puta koji nije Allahov. U većini slučajeva ne dolazi do obožavanja pored Allaha, niti do izlaska iz vjere islama, ali to dovodi do razlika u osnovnim principima ummeta i doprinosi slamanju njegove čvrstine. Resulullah ﷺ je obavijestio da je ovo iskušenje zadesilo i narode prije nas i da će zadesiti ovaj ummet.

U *Sunenu* Ebu Davuda i *Musnedu* od Ahmeda prenosi se da je Muavija ibn Ebi Sufjan, radijallahu anhu, rekao: „Ustao je Poslanik ﷺ između nas i rekao je: „Zaista su se oni prije vas od sljedbenika Knjige razdijelili na sedamdeset i dvije grupe, i zaista će se ovaj ummet podijeliti na sedamdeset tri grupe. Sedamdeset dvije su u vatri, a jedna je u Džennetu. Ona je džema'at.“

U drugom rivajetu je dodao: „Pojavit će se u mom ummetu ljudi kojima će strasti biti prisne kao što pas bude uz svog vlasnika, tako da ne ostane nijedna vena niti zglob, a da ne uđe u njega.“

U *Sunenu* Ebi Davuda i *Sunenu* et-Tirmizija se prenosi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik ﷺ rekao: „Podijeliti su se židovi na sedamdeset i jednu stranku ili

sedamdeset i dvije, i kršćani isto tako. A ovaj ummet će se podijeliti na sedamdeset i tri stranke.“

Islamski ummet se podijelio na: havaridže/haridžije[10], mu'atezile[11], šije[12], ešarije[13], kullabijje, maturidije[14], murdžije[15], kaderije[16],... Razišli su se u pogledu imana, kao što su se razišli i u pogledu Allahovih svojstava i Njegovog određenja.

Nastale su razlike kao uzrok nejedinstva i mnoge od ovih sekti su izgradile puteve koji su se suprostavili jasnim islamskim principima, te je i filozofsko-kelamski (apologetski) metod ušao u osnove akideta. Ovaj metod pokušava parirati jasnom kur'ansko-imanskom putu utemeljenom na Objavi, a osnova su mu racionalne teze,

[10] Sekta koja je izašla iz islama. Pojavili su se u doba velikih smutnji između Alije i Muavije, radijallahu anhuma. Zastupali su mišljenje da će počinilac velikog grijeha vječno biti u Vatri, ako se ne pokaje.
[11] Sekta koja je odbacila mnoge Allahove atribute/svojstva. Grade svoja uvjerenja na razumu.
[12] Sekta koja se sastoji od više podsekti. Najpoznatiji su Imamije koji vjeruju u dvanaest nepogrešivih imama između kojih je i Alija, radijallahu anhu, kojem pripisuju nadnaravna svojstva.
[13] Sekta koja pogrešno tumači neka Allahova svojstva.
[14] Sekta vrlo slična ešarijama.
[15] Sekta koja zastupa mišljenje da čovjek nema slobodne volje i da se sve što radi, čini pod prisilom kadera (Allahove odredbe). Po njima grijeh ne šteti imanu.
[16] Sekta koja niječe Allahovu odredbu. Čovjek stvara svoja djela.

filozofske postavke i logički termini. Razlike između ova dva smjera (kur'anskog i filozofskog) su u načinu argumentiranja, smislu i cilju.

Kur'ansko-imansko argumentiranje se temelji na dvoje: Objavi i vjerovanju u nju. Preko Objave spoznajemo našeg Gospodara, Kur'an nam pruža dokaze shvatljive umu, usmjerava našu pažnju ka razmišljanju o svemiru. Argumenti kojima se služi Kur'an su prirodni, lahko prihvatljivi i imaju pouzdan ishod. I na kraju, cilj kojem poziva kur'anski put je ibadet Jedinom Allahu ﷻ, Koji nema sudruga, a taj ibadet podrazumijeva spoznaju Allaha Uzvišenog i Njegovu jednoću.

Stub filozofsko-kelamskog metoda su teze i racionalni dokazi kao osnove akideta. U takvim dokazima ima istine i neistine, što predstavlja teško prohodan put. Onaj koji krene njime najčešće odustane prije nego što stigne do cilja.

Pogrešne analogije su zahtijevale odbacivanje velikog dijela istine iz Knjige i Sunneta. Pobornici ovog pravca su

zanijekali mnoga Allahova imena i svojstva shodno ovim pogrešnim mjerilima.

Ono što su željeli je samo hladna spoznaja, što nije dovoljno, dok je poziv poslanika u obožavanje Allaha Jedinog. Zbog toga se ne trebamo iznenaditi hladnoći i ravnodušnosti koju danas nalazimo kod učenjaka koji izlaze sa mnogih islamskih univerziteta.

Od puteva oprečnih jasnom islamskom pravcu je i sufizam koji je utonuo u potpunu posvetu duhovnoj strani, donoseći nove vrste ibadeta koje Allah ﷻ nije propisao.

Allahov Poslanik ﷺ je zabranio ovaj put. Tako se u *Sunenu* Ebu Davuda prenosi od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik ﷺ rekao: „Nemojte otežavati sami sebi, pa da vama Allah oteža. Kad god su ljudi bili strogi prema sebi, Allah im je otežao. Njihovi ostaci su u pustim mjestima i samostanima.“ (Allah ﷻ kaže:)

(وَرَهْبَانِيَّةً ٱبْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَٰهَا عَلَيْهِمْ)

„Svećenstvo su oni izmislili, mi im ga nismo propisali[17].“[18]

Mnogi od ashaba, radijallahu anhum, su željeli da provode čitave noći u ibadetu, ili da poste bez prekida, ili da se posvete samo ibadetu i napuste žene, ili zabrane sebi meso itd., te ih je Poslanik ﷺ ispravio, objasnivši im da je to sve oprečno njegovom Sunnetu i da onaj ko bude izbjegavao njegov Sunnet nije od njega.

Najveća nesreća došla je u ovo savremeno doba kada su se u državama muslimana oglasile propagande i pozivači otvorenom nevjerstvu, odbacivanju islama i okupljanju pod parolama koje islamu otvoreno izjavljuju rat. Između ovih ideologija su laicizam, komunizam, socijalizam, pozivi na ponos sa iščezlim nevjerničkim civilizacijama kao što su faraonska, asirska i babilonska itd. Ovi pokreti su nastali kao poslanica nacionalizma i šovinizma u službi sistema oprečnih islamu.

[17] Prijevod značenja sure el-Hadid, 27. ajet.
[18] Bilježi Ebu Davud u *Sunenu*, br. 4904, Ebu Ja'la u *Musnedu*, br. 3694, Ed-Dija El-Makdisi *El-Ahadis El-Muhtare*, br. 2178.

Također, u ovo naše vrijeme se pojavila grupa koja je počela pozivati oponašanju zapadnog svijeta, ne razlikujući ono što je dobro uzeti i ono što se ne smije uzeti. Oni vide da neće uspjeti sve dok ne odbacimo našu vjeru i ne krenemo putem kojim ide zapadni svijet, što zahtijeva da se poistovjetimo s njima. Ova zaslijepljenost zapadnom civilizacijom nije ništa plod neznanja ummeta o svojoj vjeri i ugledu. To ga je učinilo da gleda u one koji su ga kolonizirali s punim veličanjem i poštovanjem, da bi ih potom počeo oponašati. To je Allahovo pravilo.

U *El-Mukaddimi*, Ibn Haldun je prokomentirao ovaj fenomen posvetivši mu čitavo poglavlje, pa kaže: „U poglavlju: *Slabiji oponašaju jačeg*: U dvjema najpouzdanijim zbirkama hadisa, od Buharije i Muslima, prenosi se od Ebu Seida el-Hudrija, radijallahu anhu, da je Poslanik ﷺ rekao: „Vi ćete sigurno slijediti običaje onih prije vas, pedalj po pedalj, lakat po lakat, pa kad bi oni ušli u gušterovu rupu i vi biste to učinili.“ Rekli smo: „O

Allahov Poslaniče, jesu li to židovi i kršćani?“ Rekao je: „Pa ko drugi!“[19]

U Buharijevom *Sahihu* se prenosi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik ﷺ rekao: „Neće nastupiti Sudnji dan sve dok moj ummet ne preuzme postupke onih prije njega, pedalj po pedalj, lakat po lakat.“ Rečeno mu je: „O Allahov Poslaniče, Perzijanci i Rimljani?“ Odgovorio je: „A ko drugi osim njih?“[20]

Danas su ljudi zaneseni zapadnom kulturom koja je preuzela centre upravljanja u islamskom svijetu, islamski način života su preinačili sukladno zapadnoj formi i time ostavljaju veliki uticaj na mlade naraštaje.

RAZILAŽENJE U VJERSKIM PROPISIMA

Pri pomenu ovih razilaženja ne mislimo na razlike između prvih ispravnih prethodnika u razumijevanju

[19] Brilježi imam Buharija u *Sahihu*, br. 7320, imam Muslim u *Sahihu*, br. 2669, i imam Ahmed u *Musnedu*, br. 11800.
[20] Bilježi imam Buharija u *Sahihu*, br. 7319.

Kur'ana i Sunneta. Isto tako ne mislimo na razilaženje nastalo zbog neprisutnosti jasnih dokaza. Naime, ove vrste razilaženja ne uzrokuju rascjep među muslimanima, šta više, ova vrsta neslaganja se pojavila među ashabima Allahovog Poslanika ﷺ još za njegovog života, i on je nije porekao niti zabranio. To je prirodna pojava, prihvatljiva za ljudsku prirodu.

Međutim, razilaženje koje zaslužuje osudu je razilaženje nastalo zbog oholog odbijanja jasne kur'anske i sunnetske odredbe, a sve zbog slijepog slijeđenja tuđih mišljenja i prohtjeva.

Među muslimanima su se pojavile mnogobrojne teze čiji je cilj da namjerno ili nenamjerno odstrane i izmijene jasne odredbe Knjige i Sunneta. Neki su počeli propagirati mišljenje da Kur'an i Sunnet nisu važeći za dokazivanje jer su izraz spoljnih i općenitih značenja, što ne koristi za čvrsto uvjerenje. Tako su se počeli pozivati na umna načela, jer samo ona koriste za čvrsto uvjerenje. Drugi su, opet, počeli pozivati na prihvatanje samo Kur'ana, a ne i Sunneta. Oni sebe nazivaju sljedbenicima Kur'ana, a da su

sljedbenici Kur'ana, prihvatili bi se Sunneta čime ih Kur'an upravo obavezuje.

Neke zalutale sekte su potpuno odbacile Sunnet, pripisujući Poslaniku ﷺ mogućnost pogreške u onome što nije Kur'an (tj. u Sunnetu). To znači da govor Poslanika ﷺ ne može biti uzet kao dokaz. Zato su se havaridži i mu'tezile suprostavili Ehlis-sunnetu vel-džema'atu u mnogo tome što je potvrđeno kao istina. Kao na primjer, havaridži su dozvolili da čovjek oženi u isto vrijeme ženu i njenu amidžičnu odnosno dajdžičnu. Tvrde da je obavezni propis prema bludniku stotinu udaraca bičem, ne praveći razliku između oženjenog i neoženjenog, jer se pozivaju samo na Kur'an, odbacujući hadis.

Mu'tezile su apsolutno odbacili hadise koji su preneseni samo jednim lancem. Za vjerodostojan hadis su uzimali mutevatir hadis[21], zanemarujući hadise koji su preneseni samo jednim lancem (ahad hadisi), pa makar bili u najispravnijoj zbirci hadisa. Razlog tome je njihovo

[21] Mutevatir hadis je hadis kojeg od Poslanika ﷺ prenosi velika skupina ljudi, za koje je nemoguće da se slože na laži, a od ove grupe hadis prenosi druga velika grupa istih osobina kao i prva i tako redom do sastavljača hadiskih zbirki.

ubjeđenje da su hadisi preneseni samo jednim lancem nepouzdani, a vjera se ne gradi na hipotezama.

Drugi tvrde da se ovi hadisi ne mogu prihvatiti u akidetu, smatrajući ih nepouzdanim, jer se akidet ne temelji na hipotezama.

Neki su u ovom vijeku nanovo oživjeli ove probleme, napadajući i kritikujući Sunnet Allahovog Poslanika ﷺ i njegove prenosioce, upotrebljavajući svoja shvatanja kao konačni sud u onome što uzimaju od Sunneta Allahovog Poslanika ﷺ.

Druga skupina za dokaze uzima ono što ne može biti dokaz u vjeri. To su oni koji za dokaze u akidetu i propise islama uzimaju slabe i izmišljene hadise. Tako praktikuju propise i vjerovanja koji nisu od vjere, pripisujući Poslaniku ﷺ ono što nije rekao. Vjerovjesnik nas je najoštrije upozorio na ovu pojavu. U vjerodostojnom hadisu stoji: „Ko od mene prenese očito lažan hadis, on je jedan od dvojice lažova[22].“[23]

[22] Tj. onaj ko je izmislio hadis i ko ga prenosi.
[23] Bilježi imam Muslim u *El-Mukaddimu*, br. 1/9, Tirmizi, br. 2662, Ibn Madže u Sunenu, br. 41, imam Ahmed u Musnedu, br. 18240.

Onaj ko slaže na Poslanika ﷺ, Vatra mu je obećana, naime, od njega se ispravno prenosi da je rekao: „Ko namjerno na mene slaže, neka sebi pripremi mjesto u Vatri.[24]“

Jedna od odlika ove vrste razilaženja je i nastanak podvojenosti. Mnogi od onih koji slijepo slijede odbijaju uzeti odredbe Knjige i Sunneta koji su oprečni govoru njihovih imama, sa izgovorom da imam tog pravca bolje poznaje dotične odredbe. Nekada dođe do granice da sljedbenici pojedinih mezheba govore kako je svaka odredba oprečna njihovom mezhebu, ili derogirana, ili drugačije protumačena.

Ovaj fanatizam je uzrokovao raskol u ummetu i cijepanje na mezhebe. Svaka strana je pomagala svoj mezheb, pretjerujući u veličanju svog imama, dok su u isto vrijeme izbjegavali druge mezhebe, njihove prvake i razumijevanje šerijatskih odredbi. Iz toga su se razvili sporovi, prepirke, pa čak i fizički okršaji.

[24] Bilježi Eš-Šaši u *Musnedu*, br. 216, El-Bezzar, br. 1276, Ebu Ja'la, br. 966.

Bilo je neophodno da razilaženje ostane u krugu razumijevanja kur'anskih i hadiskih odredbi, i da ideja vodilja svih bude dolazak do istine putem izučavanja Kur'ana i hadisa, a da razumijevanje prethodnih učenjaka bude blago koje će nam pomoći da stignemo do cilja.

U ovom vijeku vidimo nove zajednice koje obavezuju svoje sljedbenike na zacrtani program. Međutim, programi tih zajednica ponekad sadrže stvari oprečne Knjizi i Sunnetu. Ako se jedan pristaša prihvati nečega što je naučio iz kur'anskih i hadiskih odredbi oprečnih ideji te zajednice, bit će protjeran iz njenih redova.

Iskušenje i smutnje koje su počele sa ovim razilaženjem su se naročito povećale kada je u ovom vijeku nasilno dokinut islamski hilafet, a s njime i Šerijat, koji je zamijenjen ljudskim zakonima.

La havle ve la kuvvete illa billah!

POLITIČKA RAZILAŽENJA

Islamski ummet je jedan ummet! Okuplja ga jedan politički okvir, njime vlada jedan vladar – tako nas islam uči.

Islamski ummet se razišao krajem vladavine pravednih halifa, ali je uprkos tome sačuvao svoje jedinstvo. Prvo političko razilaženje koje se pojavilo je nastalo nakon pada Emevija (750. god. po miladu), kada su Abbasije zavladale na istoku, a Emevije ostale u Endelusu (Španiji). Međutim, nije prošlo ni par stotina godina, a obje države su se rascijepile na mnogo malih država. U svakoj državi je bio po jedan vladar. Halifa je i dalje postojao u glavnom gradu hilafeta kao politički simbol, ali nije imao gotovo nikakvog uticaja. Dešavalo se da se i odluke donose u njegovo ime. Bivao je rješavan dužnosti i na njegovu poziciju je postavljan drugi, shodno prohtjevima onih koji nisu željeli dobro ovome ummetu.

Zatim je ova simbolika iščezla, a ime koje je predstavljalo političku egzistenciju muslimana je idalje bilo prisutno. Nije bilo dokinuto sve donedavno kada su

se u Turskoj skupile neprijateljske vojske i munafici, nisu se zadovoljili sve dok se Turska nije odrekla Šerijata, čijim se ostacima još uvijek sudilo u toj državi. Za uvjet su joj postavili ukidanje hilafeta i titule šejhu-l-islama. Arapska slova su zamijenili latinicom, na glave su stavili šešire umjesto turbana. Islamske pokrajine koje su bile u sklopu hilafeta su odvojili, a islamski svijet se podijelio na mnogo slabih i nezaštićenih država. Ove države su se osamostalile, ali se nisu uspjele podići iz bijede i preuzeti uzde vlasti.

Metod koji su primijenili naši neprijatelji nad nama je star i dobro poznat, koristili su ga osvajači hiljade godina prije. Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, spominje u svom djelu *El-Bidaje ven-nihaje* da je Aleksandar Makedonski kada je porazio kralja Perzije Dara ibn Dara i kada je pokorio njegovo carstvo, srušio državu, prolio krv njegovog naroda, opljačkao njihova blaga, te ih razdijelio i raselio na sve strane svijeta. Poslije toga je skovao plan kako da zadrži Perzijance kao slabe i razjedinjene, ne bi li zadržao svoju vlast nad njima, bivajući siguran od ustanaka i daljnih ratovanja.

Kaže Ibn Kesir, tumačeći ono što je učinio Perzijancima ovaj prepredeni čovjek: „Naredio je da se ne sastanu ni u jednoj oblasti, bilo sa Arapima ili nearapima. Svaki njihov kralj je štitio i čuvao svoj posjed, eksploatišući prirodna dobra. Ako bi taj kralj preminuo, naslijedio bi ga njegov sin ili neko iz njegovog naroda. To je ostalo nepromijenjeno skoro pet stotina godina, sve dok se nije pojavio Ezdešir ibn Babik iz plemena Sasan ibn Behmen, koji je vratio njihovo carstvo. Dokinuo je kraljevine lokalnih vladara i svi su se vratili pod okrilje jednog carstva. Nije ostalo ništa što bi upućivalo na ostatke prijašnjih državica.“[25]

Uporedi ono što je učinio Aleksandar u davnoj prošlosti sa onim što su učinili nevjernici našoj islamskoj državi, pa ćeš naći isti plan i iste rezultate. Šta više, naša pozicija je mnogo gora i teža. Nezavisnost nam nije data sve dok od nas nisu uzeti ugovori i obećanja da se nećemo vratiti islamskom Šerijatu, niti da ćemo osnovati islamsko političko tijelo. U posljednjem poglavlju svoje knjige

[25] „El-bidaje ven-nihaje“, 2/183.

„Moderni Egipat“ izdate godine 1908., Lord Kromer je, između ostalog, napisao:

„Engleska je spremna da dodijeli potpunu političku slobodu svakoj koloniji sve dok u njima biva prisutna generacija mislilaca i političara ispunjenih žarom za engleskom kulturom. Ta generacija će putem engleskog odgoja biti spremna da obavi dužnost. Engleska vlada neće nikako dopustiti osnivanje samostalne islamske države, ni za jedan jedini trenutak.“

TREĆA TEMA

FENOMEN NETRPELJIVOSTI I ISKLJUČIVOSTI U POLITIČKIM RAZILAŽENJIMA

Nadam se da neću previdjeti prije nego završim izlaganje o razilaženjima, da posvetim pažnju jednoj opasnoj bolesti koja razara političko jedinstvo muslimana.

To je, ništa drugo, do fanatizam koji s vremena na vrijeme bukne u islamskim zajednicama.

Islam je odredio da on bude savez koji okuplja i ujedinjava muslimane. Islamska država je nastala na principima panislamizma čiji je sistem uništio nacionalnu, rasnu, državnu i plemensku isključivost. Međutim, među muslimanima se pojavio poziv na okupljanje na principima oprečnim islamu. Resulullah ﷺ je rekao Ebu Zerru, radijallahu anhu, nakon što je ovaj rekao nekom čovjeku: „O sine crnkinje!“, „**Zaista si ti čovjek u kojem ima džahilijjeta!**“ [26] Poslanik ﷺ nas je upozorio na ovakve i slične niske netrpeljivosti, a u hadisu koji prenosi Džundub ibn Abdullah, radijallahu anhu, kaže: „Ko bude ubijen pozivajući pod zastavu rodoljublja, ili ga bude pomagao, zaista ga je džahilijjet usmrtio.“[27]

U *Sunenu* Ebu Davuda se prenosi od Džubejra ibn Mut'ima da je Poslanik rekao: „Nije od nas onaj ko poziva

[26] Bilježi imam Buharija u *Sahihu*, br. 20, i Muslim u *Sahihu*, br. 1661.
[27] Bilježi imam Muslim u *Sahihu*, br. 1848, od Ebu Hurejre, radijallahu anhu.

u rodoljublje, niti je od nas onaj ko se bude borio za njega, i nije od nas onaj ko umre za njega.“

Kada su se zavadila dvojica ljudi, jedan od Ensarija a drugi od Muhadžira, i kada povikaše: „O Muhadžiri! O Ensarije!“, podiže se svaka grupa da pomogne svog člana. Na to je Poslanik ﷺ rekao: „Šta je ovo? Je li ovo poziv ljudi iz džahilijeta?!“[28] U drugom rivajetu kod Muslima stoji: „Ostavite ga (rodoljublje). Doista je ono odvratno!“

Islam ne isključuje i ne odbacuje pripadnost državama, plemenima i narodima, ali u isto vrijeme ne dozvoljava da ona budu u suprotnosti sa Allahovom ﷻ voljom. Allahova mudrost je podijelila čovječanstvo na narode i plemena radi međusobnog upoznavanja, a ne radi isticanja.

(يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقۡنَٰكُم مِّن ذَكَرٖ وَأُنثَىٰ وَجَعَلۡنَٰكُمۡ شُعُوبٗا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓاْۚ إِنَّ أَكۡرَمَكُمۡ عِندَ ٱللَّهِ أَتۡقَىٰكُمۡ)

„O ljudi, Mi smo vas od muškarca i žene stvorili i plemenima i narodima vas učinili da biste se

[28] Bilježi Buharija, br. 4905, i Ibn Hibban, br. 5990.

prepoznavali. Najugledniji od vas kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji.“ (El-Hudžurat, 13)

Islam okuplja muslimane i pod okriljem ovog odnosa neophodnog za formiranje plemena i naroda. Zastupanje pojedinca u interesima njegovog naroda i porodice je od pohvalnih dijela na koje islam podstiče svoje sljedbenike. Međutim, islam ne odobrava da čovjek pomaže svoj narod ili pripadnike svoje porodice, ili one koji imaju istu boju kože, svejedno bili oni u pravu ili ne. Islam je prihvatio parolu predislamskih Arapa: „Pomozi svog brata bilo da se njemu nepravda čini ili je on čini“. Islam nije odbacio ovu parolu u potpunosti nego joj je izmijenio džahilijjetsko tumačenje. U Muslimovoj zbirci stoji: Od Džabira ibn Abdullaha, radijallahu anhu, se prenosi da je Resulullah ﷺ rekao: „Neka čovjek pomogne svog brata ako mu se čini nepravda ili ako on sam nepravdu čini. Ako bude nasilnik neka ga spriječi u tome, i to mu je pomoć. A ako bude potlačen neka mu se odazove.“[29]

[29] Bilježe Bejheki, br. 11510, Tirmizi, br. 2255, i Ahmed, br. 11949.

Pomoći pojedinca iz svog naroda samo zbog pripadnosti njemu je veliki zločin prema islamskom društvu. Povodom toga se u *Sunenu* Ebu Davuda prenosi od Abdullaha ibn Mes'uda, radijallahu anhu, da je Resulullah ﷺ rekao: „Onaj ko pomogne svoj narod na neistini je kao deva koja se strovalila u vrtaču, pa se vuče za rep (da bi je izvadili).“

U ovom savremenom stoljeću se razbuktao fanatizam koji je uništio islamski savez i državu. Tako Turci pozivaju u turciziranje, Kurdi pozivaju u kurdizaciju, a isto čine Berberi i Arapi. Potom je došao poziv ka ljubavi prema domovini. Svaki narod koji je živio na jednom parčetu zemlje počeo je pozivati u rodoljublje. Neke druge ideologije su počele veličati faraone, Asirce i Perzijance. A Turci su pokidali većinu veza koje su ih vezale sa islamskim svijetom, da bi islamski svijet osvanuo u ovom žalosnom prizoru kojeg danas vidimo.

Treće poglavlje

PUT NAPRETKA ISLAMSKOG UMMETA

PRVA TEMA

U JEDINSTVU JE RJEŠENJE

Ako je frakcionarstvo put ka dekadenciji, onda je jedinstvo put napretka i ponovnog preuzimanja prvenstva.

Jedinstvo, izgrađeno na osnovama islama predstavlja nadu za srca iskrenih muslimana na svakom mjestu. Islam konstantno podstiče svoje sljedbenike na ideju bratstva u vjeri.

(إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ)

„Samo su vjernici braća.“ (El-Hudžurat, 10)

Islam ovaj ummet čini povezanim kao što je skladno vezano jedno tijelo. U Muslimovoj zbirci se prenosi od En-Nu'mana ibn Bešira, radijallahu anhuma, da je Poslanik ﷺ rekao: „Primjer vjernikā u njihovoj

međusobnoj ljubavi, poštovanju i suosjećanju je kao primjer tijela. Ako se jedan njegov dio razboli, cijelo tijelo mu se odazove nesanicom i groznicom.“

U drugom rivajetu kod Muslima stoji: „Muslimani su kao jedan čovjek. Ako mu oko oboli, razboli se čitavo tijelo. Ako mu glava oboli, razboli se čitavo tijelo.“

U trećem hadisu muslimani su upoređeni sa čvrstom građevinom. U Muslimovoj zbirci se prenosi od Ebu Musaa el-Ešarija, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik ﷺ rekao: „Vjernik je za vjernika kao građevina. Svaki njen dio podupire drugi.“

Svi hadisi predstavljaju islamsku zajednicu u vidu jednog tijela u kojem kuca jedno srce i u kojem biva jedna duša. Svaki dio saosjeća sa ostalim u onome što ga je zadesilo. Islamski ummet je poput bedema čija je konstrukcija objedinjena kako bi predstavljala jednu čvrstu i kompaktnu cjelinu.

DRUGA TEMA

OSNOVE ISLAMSKOG JEDINSTVA

Pozivom na islamsko jedinstvo ne želimo neosnovanu zajednicu, niti želimo jedinstvo sa kontradiktornostima. Želimo iskreno jedinstvo koje se temelji na pouzdanim i jakim osnovama koje najsažetije opisuje govor Uzvišenog Allaha:

(وَٱعْتَصِمُواْ بِحَبْلِ ٱللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُواْ وَٱذْكُرُواْ نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنتُمْ أَعْدَآءً فَأَلَّفَ

بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُم بِنِعْمَتِهِۦٓ إِخْوَٰنًا)

„Svi se čvrsto držite za Allahovo uže i ne razjedinjujte se! I sjetite se blagodati Allahove prema vama, kada ste bili neprijatelji, pa je On sjedinio srca vaša i postali ste, Njegovom milošću, braća!“ (Alu Imran, 103)

U nastavku izlaganja ćemo pokušati iznijeti najvažnije osnove na kojima se temelji jedinstvo ovog ummeta.

PRVI TEMELJ - ***PRIPADNOST ISLAMU***

Svijet je danas duboko i uzburkano more ideja i učenja utemeljenih na raznim tezama i načelima čiji su zagovornici uložili silan trud u njihovo uljepšavanje i dotjerivanje. Zato je dužnost islamskih pozivača da se žrtvuju u pozivu ka odbacivanju doktrina koje su napale na muslimane i njihove razume. Na njima je također da zaštite i imuniziraju muslimane od otrova koje sredstva informiranja neprestano šire.

Mnogi muslimani su danas izgubili svoj ego, njihove ličnosti su se deformirale konstantnim uticajem zablude koju primjenjuju šejtani od ljudi i džina različitim metodama. Naš put ka istinskom jedinstvu treba biti pozivanje na odlučno prihvatanje islama kao zakonika i kompletnog sistema života. Na nama je da se ponosimo pripadnošću ovoj vjeri i da odbacimo sve što joj je oprečno. Ovo je bio put oca svih poslanika Ibrahima, alejhimu selam, koji je brinuo o prihvatanju i utemeljenju islama među svojim potomstvom i porodicom. Ovo je jasni put istine i Allah ﷻ nam je naredio da ga se držimo,

a odredio je poniženje i zabludu za onog ko ga ne prihvati i oholo se okrene. O tome Uzvišeni Allah veli:

(وَمَن يَرْغَبُ عَن مِّلَّةِ إِبْرَٰهِۦمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفْسَهُۥ وَلَقَدِ ٱصْطَفَيْنَٰهُ فِى ٱلدُّنْيَا وَإِنَّهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ إِذْ قَالَ لَهُۥ رَبُّهُۥٓ أَسْلِمْ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ وَوَصَّىٰ بِهَآ إِبْرَٰهِۦمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يَٰبَنِىَّ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰ لَكُمُ ٱلدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ أَمْ كُنتُمْ شُهَدَآءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ ٱلْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنۢ بَعْدِى قَالُوا۟ نَعْبُدُ إِلَٰهَكَ وَإِلَٰهَ ءَابَآئِكَ إِبْرَٰهِۦمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ إِلَٰهًا وَٰحِدًا وَنَحْنُ لَهُۥ مُسْلِمُونَ)

„Ko drugi vjeru Ibrahimovu izbjegava do onaj koji ne drži do sebe!? Mi smo njega na ovome svijetu odabrali, pa će on i na drugom svijetu biti među dobrima. Kada je njemu Gospodar njegov rekao: "Predan budi!", on je odgovorio: "Ja sam predan Gospodaru svjetova." I Ibrahim je, kao i Jakub, to zapovjedio sinovima svojim: "Sinovi moji, Allah je vama vjeru odabrao, i nipošto nemojte umrijeti drukčije nego kao muslimani." Da niste možda prisutni bili kada je Jakubu smrtni čas došao?! Kad je on sinove svoje upitao: "Kome ćete poslije mene ibadet činiti?" Odgovorili su: "Ibadet ćemo činiti Bogu tvome, Bogu tvojih predaka Ibrahima, Ismaila i Ishaka, Bogu

Jedinome! I mi se samo Njemu predajemo!"“ (El-Bekare, 130-133)

Ovo je Ibrahimova vjera, čisti tevhid u ibadetu Uzvišenog i Slavljenog Stvoritelja, u organiziranju života sukladno Allahovom putu, i u odbacivanju svih zalutalih i iskrivljenih načela koje su ljudi izmislili i učinili ih vjerama na kojima temelje svoj život, ponoseći se pripadnošću njima. Islam je program cjelokupnog života, a ibadet samo Allahu predstavlja velikog učitelja u životu muslimana. Muslimani, shodno ovom putu, izgrađuju jedinstveni ummet u odnosu na druge ljudske grupacije.

Iskreni musliman je ponosan svojom pripadnošću islamu, o čemu kaže sljedeći časni ajet:

(وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّن دَعَآ إِلَى ٱللَّهِ وَعَمِلَ صَٰلِحًا وَقَالَ إِنَّنِى مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ)

„A ko govori ljepše od onoga koji poziva Allahu, koji dobra djela čini i koji govori: "Ja sam, doista, musliman!"“ (Fussilet, 33)

Mnogi muslimani danas ne znaju kome pripadaju, pa traže ideologije i nacije kojima bi se pripisali. Zar nije došao trenutak da istaknemo znamenje kojem su pripadali

i naši ispravni prethodnici? To znamenje je islam, a nije rodoljublje, nacionalizam ili neka druga zalutala ideologija.

Tevhid i pripadnost islamu su dio Ibrahimove vjere, i Allah ﷻ je naredio Svom Poslaniku ﷺ da je slijedi:

(ثُمَّ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ أَنِ ٱتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَٰهِيمَ حَنِيفًا)

„Poslije smo tebi objavili: "Slijedi vjeru Ibrahimovu, on je bio vjere čiste.“ (En-Nehl, 123)

I mi smo ljudi najbliži Ibrahimu, alejhi selam, nakon onih koji su ga slijedili:

(إِنَّ أَوْلَى ٱلنَّاسِ بِإِبْرَٰهِيمَ لَلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ وَهَٰذَا ٱلنَّبِيُّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلْمُؤْمِنِينَ)

„Doista su najbliži ljudi Ibrahimu oni koji su ga slijedili, i ovaj Vjerovjesnik i oni koji vjeruju. A Allah je zaštitnik vjernika.“ (Alu Imran, 68)

DRUGI TEMELJ - ***TEVHID KAO IZVOR UPUTE***

Drugi temelj je predstavljen u vidu tevhida – izvora upute, a on je neraskidivo vezan za prvi temelj. Dokle vjerujemo da je ova vjera od Allaha, vjera koju je On objavio kao uputu ljudima i koja vodi najispravnijem putu, moramo joj dodjeljivati položaj koji zaslužuje.

Svi pozivi, sva učenja i sve vjere koje danas postoje u svijetu tvrde da oni posjeduju eliksir sreće i uputu koja će ljude povesti ka najispravnijem putu. Mi na to kažemo ono čemu nas je poučio Allah ﷻ:

(إِنَّ ٱلْهُدَىٰ هُدَى ٱللَّهِ)

„Prava uputa je jedino Allahova uputa.“ (Alu Imran, 73)

Allahova Knjiga i Sunnet Njegovog Poslanika ﷺ su jedini izvor upute. Oni koji se povode za sljedbenicima Knjige i osnivačima lažnih propagandi vode sebe u otpadništvo i kufr:

(يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تُطِيعُواْ فَرِيقًا مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ يَرُدُّوكُم بَعۡدَ إِيمَٰنِكُمۡ كَٰفِرِينَ وَكَيۡفَ تَكۡفُرُونَ وَأَنتُمۡ تُتۡلَىٰ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ وَفِيكُمۡ رَسُولُهُۥۗ وَمَن يَعۡتَصِم بِٱللَّهِ فَقَدۡ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ)

„O vi koji vjerujete, ako se budete pokoravali jednoj skupini onih kojima je data Knjiga, oni će vas, nakon što ste prihvatili pravu vjeru, ponovo vratiti u nevjernike! A kako da ne vjerujete kada vam se kazuju Allahovi ajeti i kad je među vama Poslanik Njegov?! A ko se čvrsto drži Allaha, on je na Pravi put upućen.“ (Alu Imran, 100-101)

Kada shvatimo ovu istinu koju nam Kur'an jasno iznosi:

(إِنَّ ٱلۡهُدَىٰ هُدَى ٱللَّهِ)

„Prava uputa je jedino Allahova uputa.“ (Alu Imran, 73)

onda ćemo uštedjeti mnogo truda u traganju za uputom u iskrivljenim nebeskim objavama ili proturječnim ljudskim ideologijama, tj. kada budemo išli jasno zacrtanim putem pozivajući ljude, stavljajući ideje i uvjerenja na vagu islama i kada odbijemo njihove

„poklone“, jer znamo da se u njima krije prevara i jad, a oni neće biti zadovoljni s nama, kada bi smo i odbacili svoju vjeru i prihvatili njihovu:

(وَلَن تَرْضَىٰ عَنكَ ٱلْيَهُودُ وَلَا ٱلنَّصَٰرَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ ۗ قُلْ إِنَّ هُدَى ٱللَّهِ هُوَ ٱلْهُدَىٰ ۗ وَلَئِنِ ٱتَّبَعْتَ أَهْوَآءَهُم بَعْدَ ٱلَّذِى جَآءَكَ مِنَ ٱلْعِلْمِ ۙ مَا لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن وَلِىٍّ وَلَا نَصِيرٍ)

„Ni židovi, ni kršćani neće biti tobom zadovoljni sve dok ne budeš slijedio vjeru njihovu. Reci: "Allahova Uputa jeste Prava uputa!" A ako bi se ti poveo za željama njihovim, nakon znanja koje si dobio, od Allaha te niko ne bi mogao zaštititi, niti pomoći ti.“ (El-Bekare, 120)

Allahov Poslanik ﷺ je najodlučnije zabranjivao traganje za istinom u iskrivljenim nebeskim objavama i najoštrije je kritikovao one koji su to pokušali. U Ahmedovom *Musnedu* se prenosi da je Abdullah ibn Džabir, radijallahu anhu, rekao: “Došao je Omer Poslaniku ﷺ i rekao mu: „O Allahov Poslaniče, otišao sam židovu iz plemena Kurejza, te mi je sažeto napisao sadržaj Tevrata. Hoćeš li da ti ga pokažem?“ Kaže Džabir: „Poslaniku ﷺ se promijeni boja lica, a Abdullah ibn Sabit reče Omeru: „Zar ne vidiš lice Allahovog Poslanika!?“

Omer na to reče: „Zadovoljan sam da mi Allah bude Gospodar, islam vjera i Muhammed poslanik!“ Kada je Poslanika ﷺ ljutnja malo prošla, rekao je: „Tako mi Onoga u čijoj je ruci moja duša, kada bi se među vama pojavio Musa, a potom ga vi slijedili ostavivši mene, sigurno biste zalutali. Zaista ste vi ummet meni dodijeljen, a ja sam poslanik dodijeljen vama.“

Zbog ovog, danas sa mnogo opreza i sumnje gledamo na ono što se naziva kongresima međuvjerskog zbližavanja, koji se održavaju na različitim mjestima zemaljske kugle. Njima prisustvuju muslimanski i nemuslimanski učenjaci, istražujući mogućnost zbližavanja islama i kršćanstva, kao i mogućnost prevazilaženja obostranog nerazumijevanja. Mi kategorički odbijamo ove kongrese, jer islam, vjeru istine, i kršćanstvo, lažnu i iskrivljenu vjeru, stavljaju na isti nivo. Mi ih ne prihvatamo, jer je islam došao kao nadzornik nad kršćanstvom i drugim vjerama. Stoga, ne postoji mogućnost za približavanje iskrivljene i istinske vjere.

Mi se možemo sastati s kršćanima, ne da bismo se približili njihovoj lažnoj vjeri, nego da bismo rekli: „Okanite se te vjere, ostavite širk i kufr u Allaha ﷻ. Dođite u vjeru koju su nagovijestili Musa i Isa, alejhima selam, zadnju Allahovu Objavu, kojoj neće doći zabluda ni sa jedne strane.“

Prisustvovanje pojedinih islamskih učenjaka ovim kongresima smatramo velikom greškom koja će naštetiti njihovoj vjeri i akidetu. Neće donijeti koristi osim onima koji su rekli: „Milostivi je sebi uzeo dijete“ – jer nas time polahko odvlače ka svojoj zabludi i bacaju u svoje mreže.

Za samo jednu godinu sazivane su i po tri konferencije, gdje se tragalo za približavanjem islama i kršćanstva i na njih se odazvalo na stotine muslimana.

U mjesecu aprilu, 1974. godine u Parizu je sazvan kongres ove vrste, na kojem su se sastali muslimani i nosioci evropske misli kako bi približili islam i kršćanstvo. Islamska delegacija je također posjetila i Vatikan gdje je održala dva seminara. Za ovaj sastanak se

pripremalo još od 1972. godine, a štampa ga je ocijenila značajnim.

U septembru iste godine, sazvan je kongres i u Kordobi, na kojem je pridata važnost približavanju dvaju svjetova, islamskog i kršćanskog, i na kojem je uložen veliki trud na dokidanju razilaženja među dvjema vjera.

Islamska konferencija je sazvana i u Lahoru (Pakistan), iste 1974. godine. Iako je bila islamska, prisustvovali su joj i predstavnici kršćanstva iz Libana, a čitava konferencija je bila u znaku islamsko-kršćanske solidarnosti. Ovi i slični kongresi nisu ni prvi ni posljednji, i prije njih i poslije njih održavani su slični sa istim idejama.

O problemima ovih kongresa govori istaknuti učenjak i istraživač dr. Muhammed Muhammed Husejn u svojoj knjizi *Huṣūnena muheddedetu min daḥiliha*[30] na 321. stranici. Otkrio je obmanu i laž islamsko-kršćanskog kongresa koje su organizirali univerzitet Brenston i

[30] *Naše utvrde su ugrožene iznutra* (op.prev.)

biblioteka *Američki kongres*, u ljeto godine 1953. Dio tih studija je objavio američki zavod *Franklin*.

Neki od onih koji odlaze na te skupove ne shvataju obmanu njihovih neprijatelja. Drugi to dobro vide i znaju, ali islamu i muslimanima ne žele dobro. Kada im se uputi prigovor, njihov odgovor neće biti ništa drugačiji od odgovora spomenutih u Kur'anu:

(إِنْ أَرَدْنَآ إِلَّآ إِحْسَٰنًا وَتَوْفِيقًا)

„Mi smo samo htjeli da učinimo dobro i da bude sloge.“ (En-Nisa, 62)

Zar dobro i sloga da bude u približavanju islama i ljudskih postavki?!

Kur'an Časni je opisao ovu vrstu ljudi, objasnivši da su oni sljedbenici heretika čija je briga i namjera stvaranje nereda na Zemlji i među Allahovim robovima, te odvraćanje ljudi od Njegove vjere:

(أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا۟ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوٓا۟ إِلَى ٱلطَّٰغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوٓا۟ أَن يَكْفُرُوا۟ بِهِۦ وَيُرِيدُ ٱلشَّيْطَٰنُ أَن يُضِلَّهُمْ ضَلَٰلًۢا بَعِيدًا وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا۟ إِلَىٰ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَإِلَى ٱلرَّسُولِ رَأَيْتَ ٱلْمُنَٰفِقِينَ يَصُدُّونَ عَنكَ صُدُودًا فَكَيْفَ إِذَآ

أَصَٰبَتْهُم مُّصِيبَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَآءُوكَ يَحْلِفُونَ بِٱللَّهِ إِنْ أَرَدْنَآ إِلَّآ إِحْسَٰنًا وَتَوْفِيقًا أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ يَعْلَمُ ٱللَّهُ مَا فِى قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُل لَّهُمْ فِىٓ أَنفُسِهِمْ قَوْلًۢا بَلِيغًا)

„Zar ne vidiš one koji tvrde da vjeruju u ono što je objavljeno tebi i u ono što je objavljeno prije tebe kako žele da im se pred tagutom[31] - lažnim sudijom sudi, iako im je naređeno da u njega ne vjeruju?! A šejtan samo želi da ih u veliku zabludu navede. I kada im se kaže: "Pristupite ovome što je Allah objavio i pristupite Poslaniku", vidiš licemjere kako se od tebe sasvim okreću. A šta će tek biti kada ih pogodi nevolja zbog djela ruku njihovih, pa ti dođu zaklinjući se Allahom: "Mi smo samo htjeli da dobro i pravo učinimo." Allah dobro zna šta je u srcima njihovim, zato se ti ne obaziri na riječi njihove i posavjetuj ih, i reci im o njima ono što će ih dirnuti.“ (En-Nisa, 60-63)

Mi otvoreno kažemo sinovima našeg naroda da uputa ne dolazi osim iz Knjige i Sunneta i ovo ne govorimo mi, nego je to jasno kazivanje Allahovog Poslanika ﷺ. U *El-*

[31] Tagut predstavlja oličenje svake vrste nevjerstva, to je šejtanovo ime, a onda svakog onog koji traži da bude obožavan mimo Allaha, ili onaj koji ne sudi po Allahovom zakonu.

Muvetti od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, kao i u *El-Mustedreku* od El-Hakima se prenosi od Ibn Abbasa, radijallahu anhuma, da je Allahov Poslanik ﷺ rekao: „Ostavio sam vam dvije stvari. Nećete zalutati dok ih se budete držali: Allahovu Knjigu i Sunnet Njegova Poslanika.“

I na kraju, želim rezimirati troje:

PRVO: Ne smije se tražiti uputa u iskrivljenim vjerama i zalutalim učenjima.

DRUGO: Ovo ne znači da nam nije dužnost proučavanje ovih vjera, kako bi smo objasnili nedostatke i opovrgli njihove dokaze. Na ispravnost ovoga čina nas najprije upućuje kur'anska rasprava sa sljedbenicima vjera, a i sama naša ulema je na ovom polju napisala mnoga vrijedna djela.

TREĆE: Na nama je i da proučavamo svjetovne znanosti kao što su medicina i tehnologija, kako bismo iskoristili sva dostignuća u ovom domenu. Ukratko, njihovo izučavanje se ne treba i ne smije izbjegavati.

*TREĆI TEMELJ - **JEDINSTVO AKIDETA***

Nemoguće je ujediniti muslimane sve dok ih ne bude okupljao jedan akidet. On predstavlja osnovu u izgradnji pojedinca i društva na kojoj se temelje postupci i moralni principi. Ako je akidet deformiran ili labav, onda se ni ostala konstrukcija ne može održati. Srušit će se prije nego se i suoči sa iskušenjima.

Naš islamski svijet je svjedok frakcionaštva, podjela i mnogih ideologija koje su se jako brzo raširile u ummetu, tako se ummet međusobno podijelio na zavadene frakcije i grupacije.

Možda će se reći: „Gdje je akidet koji je sposoban objediniti muslimane?“

Odgovor je: „Čisti islamski akidet je definisan u Knjizi i Sunnetu, a svaki njegov temelj se može podrobno argumentirati. Ispravni sljedbenici koji su se pridržavali islamskog akideta su ga zabilježili, te je tako ostao među njima očuvan za razliku od prijašnjih.

Među njima je i čuveni učenjak Et-Tahavi, koji je napisao akidet poznat po njegovom imenu, a protumačio

ga je Muhammed ibn Muhammed ibn Muhammed Ebul-Izz el-Hanefi. Ispravni akidet su zapisali i mnogi učenjaci prije i poslije njega. Od njih su Imam Ahmed, Ibn Tejmije, Eš-Ševkani, El-Asferani i drugi. Akidet predstavlja skup pravila i normi lišenih bilo kakve greške u uvjerenju. On podstiče vjernike na rad po hadisa, Objavi od Allaha i na robovanje samo Njemu. Akidet muslimana čini živom i pokretnom silom, i da bi dao plodove neophodno ga je izučavati iz odredbi Kur'ana i hadisa.

*ČETVRTI TEMELJ - **KUR'AN I SUNNET SU OSNOVA IZUČAVANJA I IZVOR ŠERIJATA***

Knjizi i Sunnetu se mora vratiti visoki položaj. Oni su bili osnova proučavanja, podučavanja i Šerijata, i nikako ne smiju biti zamijenjeni ljudskim učenjima, niti smiju biti zanemareni pod izgovorom da je fikh koji su zapisali prvaci ovog ummeta sam po sebi dovoljan.

Ovo ne znači da želimo odbaciti fikh najvećih islamskih učenjaka, što bi bila velika greška, nego vidimo da je njihov fikh pokušaj razumijevanja Knjige i Sunneta.

Stoga, mi ih izučavamo onako kako su ih naši učenjaci razumjeli i iz njih izvukli propise. Fikh koji se ne oslanja na Kur'an i Sunnet samo nas udaljava od izvora.

Kur'an i Sunnet ne smiju biti udaljeni od fikha pod izgovorom da je to nadležnost mudžtehida. Ova pojava je krajnje opasna, jer onaj ko ne proučava Kur'an i Sunnet ne može se nazvati ālimom, niti muftijom možemo smatrati onoga ko poznaje po koji ajet i hadis.

Primjer učitelja i učenika koji traži nauku je kao primjer liječnika i studenta medicine. Student stiče znanje koje će mu omogućiti da liječi ljude i izvodi medicinske zahvate na njima, ali mu se ne dozvoljava da to prakticira u prvoj godini studiranja. Tokom studija napreduje dok ne stekne vještinu u medicinskim naukama, a potom to znanje prakticira pod nadzorom specijalista i poznatih liječnika, da bi se zatim posvetio svom poslu. Nakon toga će studiranje i iskustvo dostići stepen na kojem će se moći osamostaliti i izgraditi svoj stav kojim će se razlikovati od ostalih. Kada bi smo spriječili učenike medicine da nakon završetka školovanja liječe i praktikuju svoje znanje, ne bi ni bilo velikih i čuvenih liječnika.

Isti je slučaj i sa učenikom Šerijata. Na njemu je da uzima Šerijat iz njegovih izvora i da izgradi jasnu predodžbu ove vjere. Također, dužnost mu je da izučava i nauke koje su vezane za Šerijat (kao što je npr. arapski jezik), a potom da neprestano napreduje dok ne dostigne stepen uglednih učenjaka.

Ovaj put nije težak niti nemoguć i ljude nije dozvoljeno odvraćati od njega, kao što ni početnika nije dozvoljeno smatrati učenjakom i muftijom.

PETI TEMELJ - ***PODIZANJE ISLAMSKE DRŽAVE I POVRATAK PRAVEDNOG HILAFETA***

Nestanak političke razjedinjenosti muslimana je usko vezan za uspostavljanje pravedne države koja bi nam sudila po islamu i koja bi postavila između nas i ostatka svijeta mjerila islama i njegove vrijednosti, kako bi čovječanstvo čulo Allahovu Objavu kao dokaz protiv njih. Ta država bi bila nosilac Objave kojom nas je islam zadužio, štitila bi svetost islama i pazila na njega. Ona bi

čuvala islamske teritorije i čast muslimana. Ometala bi spletke onih koji islamu ne misle dobro, otklanjala bi nepravdu od potlačenih i suprostavljala bi se ovoj nevolji u koju su nas bacili neprijatelji. Ta nevolja nas je učinila poniženim, pa se bojimo reći riječ istine, da nam glave ne bi bile skinute, imeci oduzeti, a naše familije i najdraži bili mučeni i zlostavljani.

Islamska država je sposobna da se uhvati u koštac sa problemom koji je muslimanske zemlje učinio plodnim tlom za neprijatelje koji ulaze u njih kako hoće i kada hoće, bez polaganja računa. Naše teritorije su izdijelili i učinili ih državama, naš ummet su isjeckali i načinili od njega narode, nakon što smo bili jedna država i jedan narod.

Uistinu, mi želimo jedinstvo pod okriljem islamske države. Želimo ponovo povratiti jednu državu i jedan ummet, pod čijim bi okriljem iščezle džahilijjetske netrpeljivosti koje su nas razdijelile, uništile našu snagu i dovele da nad nama zavladaju neprijatelji.

Uspostavljanje islamske države se ne ostvaruje isključivo vjerskim poletom. Put ka tom cilju nije prekriven mirisnim cvijećem, nego zahtijeva velike tjelesne napore muslimana, zahtijeva da se žrtvuje svoje vrijeme, imeci i životi i zahtijeva da se bude spremno na protjerivanja, mučenja i zatvore. Za uspostavljanje islamske države se mora maksimalno žrtvovati, jer takva država kvari dugo kovane planove i zamisli protivnika islama. Islamska država bi zbacila i vlastodršce u našim zemljama, kao što bi pomela i interese sloja koji je nepravedno došao do vlasti. Kada bi islam uspostavio Allahovu vlast, stopirala bi se otimačina narodnih bogatstava, svi bi pred Allahom bili jednaki i po pravdi bi se sudilo. Ali, naši neprijatelji i nepravedni vladari budno motre na nas kako bi ugušili glas islama i njegov poziva na ponovno uspostavljanje pravednog hilafeta u kojem bi se sudilo po Allahovom zakonu i koji bi čuvao Allahovu vjeru.

Poteškoće su velike i smetnje mnogobrojne, i njihovo savladavanje ne dolazi sa jednim kongresom na kojem će se izmijeniti mišljenja. Međutim, mi i pored toga

pozivamo na uspostavljanje ove države, čvrsto uvjereni da će sinovi islama, zadovoljni da im Allah bude Gospodar, islam vjera i Muhammed ﷺ poslanik, biti požrtvovani na tome. Uspostavljanje islamske države nije proizvoljna stvar koja se može uraditi ili ostaviti. Čvrsti akidet u dubinama naših srca predstavlja jezgro vjere, po kojoj ne dolikuje da živimo bez države koja će čuvati muslimane i širiti Allahovu vjeru diljem dunjaluka.

Naš akidet nam kazuje da je Allah ﷻ Vladar čitavog svemira, nebesa i Zemlje, mora i kopna, životinja i biljaka, zvijezda, Sunca i Mjeseca, kao što je Gospodar svih ljudi na zemaljskoj kugli. Razlika između čovjeka i drugih živih bića je što čovjek uzima Allahove zakone da sudi po njima bez prisile, dok druga živa bića ne mogu odbiti Allahovo naređenje. Allah želi da Ga uzmemo za Gospodara, Boga i Vladara, da budemo Njime zadovoljni, da se pokoravamo Njegovoj Veličini i da budemo zadovoljni Njegovim Šerijatom. On je naš Tvorac, Skrbnik, On nas usmrćuje i oživljava i Njemu ćemo se vratiti. Njemu pripada gospodarstvo. Allah s nama neće biti zadovoljan sve dok ne uspostavimo islamsku državu

koja će vlast predati u ruke onih koji sude po Njegovim zakonima, koja će zbaciti heretike i nasilnike, neprijatelje Njegove vlasti. O ovome problemu islam je iznio jasnu sliku u sljedećim ajetima:

(مَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِهِۦٓ إِلَّآ أَسْمَآءً سَمَّيْتُمُوهَآ أَنتُمْ وَءَابَآؤُكُم مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَٰنٍ إِنِ

ٱلْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوٓاْ إِلَّآ إِيَّاهُ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ)

„Oni koje, mimo Njega, obožavate - samo su imena koja ste im nadjenuli vi i preci vaši - Allah o njima nikakva dokaza nije objavio. Sud pripada jedino Allahu, a On je naredio da samo Njemu u ibadetu budete. To je jedino prava vjera, ali većina ljudi ne zna.“ (Jusuf, 40)

Ajet jasno iznosi da sud i ibadet pripadaju Allahu. Zato se nije dozvoljeno suprostavljati Allahovim propisima ni u najmanjoj pojedinosti. Vjera direktno nalaže suđenje po Njegovim zakonima i odbacivanje tagutskih zakona

(لَآ إِكْرَاهَ فِى ٱلدِّينِ قَد تَّبَيَّنَ ٱلرُّشْدُ مِنَ ٱلْغَىِّ فَمَن يَكْفُرْ بِٱلطَّٰغُوتِ وَيُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ فَقَدِ

ٱسْتَمْسَكَ بِٱلْعُرْوَةِ ٱلْوُثْقَىٰ لَا ٱنفِصَامَ لَهَا وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ)

„Nema prisile u vjeru, Pravi put se jasno razlikuje od zablude! Onaj ko ne vjeruje u tagute, a vjeruje u Allaha,

drži se za najčvršću vezu, koja se neće prekinuti. A Allah je Onaj Koji sve čuje i Onaj Koji sve zna.“ (El-Bekare, 256)

Onaj koji vjeruje u Allaha ﷻ mora poreći svaki vid nepravde i nevjerstva. Ko kaže da je vjernik, a u isto vrijeme je zadovoljan zakonima mimo Allahovog, spojio je dvije kontradiktorne stvari.

(أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُواْ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوٓاْ إِلَى ٱلطَّٰغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوٓاْ أَن يَكْفُرُواْ بِهِۦ وَيُرِيدُ ٱلشَّيْطَٰنُ أَن يُضِلَّهُمْ ضَلَٰلًۢا بَعِيدًا)

„Zar ne vidiš one koji tvrde da vjeruju u ono što je objavljeno tebi i u ono što je objavljeno prije tebe kako žele da im se pred tagutom - lažnim sudijom sudi, iako im je naređeno da u njega ne vjeruju?! A šejtan samo želi da ih u veliku zabludu navede.“ (En-Nisa, 60)

Musliman neće samo poricati nesuđenje po Allahovom zakonu, nego će se boriti i udaljiti raskolništvo od Allahovih odredbi.

(ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ يُقَٰتِلُونَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يُقَٰتِلُونَ فِى سَبِيلِ ٱلطَّٰغُوتِ فَقَٰتِلُوٓاْ أَوْلِيَآءَ ٱلشَّيْطَٰنِ إِنَّ كَيْدَ ٱلشَّيْطَٰنِ كَانَ ضَعِيفًا)

„Oni koji vjeruju bore se na Allahovom putu, a oni koji ne vjeruju bore se na putu taguta - šejtana. Zato se borite protiv štićenika šejtanovih, a šejtanovo lukavstvo, doista, je slabo.“ (En-Nisa, 76)

Tagute su ljudi postavili, ili su sami sebe za bogove proglasili, protiveći se Allahovoj odredbi. Jedino se njihova riječ sluša, a i sama pokornost može prerasti u obožavanje, dok Allah ne priznaje da Mu iko bude ravan.

(وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِۦٓ أَحَدًا)

„a On ne uzima nikoga u odlukama Svojim kao ortaka.“ (El-Kehf, 26)

U drugom kiraetu stoji:

(وَلَا تُشْرِكْ فِي حُكْمِهِۦٓ أَحَدًا)

„I nemoj Mu nikoga, u donošenju odluka, smatati ravnim!“

Značenja oba kiraeta se podudaraju. Kur'an je traženje presude prema drugim zakonima pored Allahovog nazvao paganskim.

(أَفَحُكْمَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ ٱللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ)

„Zar oni da traže da im se kao u pagansko doba sudi!? A ko je od Allaha bolji sudija narodu koji čvrsto vjeruje?!“ (El-Ma'ide, 50)

Oni koji ne sude po Allahovom Šerijatu su nevjernici, nasilnici i veliki griješnici.

(إِنَّآ أَنزَلْنَا ٱلتَّوْرَىٰةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ يَحْكُمُ بِهَا ٱلنَّبِيُّونَ ٱلَّذِينَ أَسْلَمُوا۟ لِلَّذِينَ هَادُوا۟ وَٱلرَّبَّٰنِيُّونَ وَٱلْأَحْبَارُ بِمَا ٱسْتُحْفِظُوا۟ مِن كِتَٰبِ ٱللَّهِ وَكَانُوا۟ عَلَيْهِ شُهَدَآءَ فَلَا تَخْشَوُا۟ ٱلنَّاسَ وَٱخْشَوْنِ وَلَا تَشْتَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِى ثَمَنًا قَلِيلًا وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰفِرُونَ وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَآ أَنَّ ٱلنَّفْسَ بِٱلنَّفْسِ وَٱلْعَيْنَ بِٱلْعَيْنِ وَٱلْأَنفَ بِٱلْأَنفِ وَٱلْأُذُنَ بِٱلْأُذُنِ وَٱلسِّنَّ بِٱلسِّنِّ وَٱلْجُرُوحَ قِصَاصٌ فَمَن تَصَدَّقَ بِهِۦ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَّهُۥ وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ وَقَفَّيْنَا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم بِعِيسَى ٱبْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ وَءَاتَيْنَٰهُ ٱلْإِنجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ وَلْيَحْكُمْ أَهْلُ ٱلْإِنجِيلِ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فِيهِ وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْفَٰسِقُونَ)

„Mi smo objavili Tevrat, u kome je uputa i svjetlo. Po njemu su jevrejima sudili vjerovjesnici koji su bili Allahu poslušni, i pobožni ljudi, i učeni, od kojih je traženo da čuvaju Allahovu knjigu, i oni su nad njom bdjeli. Zato, kad budete sudili, ne bojte se ljudi, već se bojte Mene, i

ne zamjenjujte riječi Moje za nešto što malo vrijedi! A oni što ne sude prema onom što je Allah objavio, oni su baš nevjernici. Mi smo im u njemu propisali: glava za glavu, i oko za oko, i nos za nos, i uho za uho, i zub za zub, da za rane treba uzvratiti, te da onome ko od odmazde odustane, bit će mu to od grijeha iskupljenje. Oni koji ne sude prema onome što je Allah objavio baš su zulumćari. Poslije njih smo Isaa, sina Merjemina, poslali, koji je priznavao Tevrat prije njega objavljen, a njemu smo dali Indžil, u kome je bila uputa i svjetlo, i da potvrdi Tevrat, prije njega objavljen, u kome je, također, bila uputa i pouka bogobojaznima, i sljedbenicima Indžila smo bili naredili da sude prema onome što je Allah objavio u njemu. Oni koji nisu sudili prema onome što je Allah objavio - baš su prema Allahu buntovni.“ (El-Ma'ide, 44-47)

Riječi *Vlast pripada samo Allahu* su akidet svakog muslimana, što se ne može obistiniti ako vlast ostane u rukama tiranina.

(فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا۟ فِىٓ أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا۟ تَسْلِيمًا)

„I, tako Mi Gospodara tvoga, oni neće vjerovati dok za sudiju u sporovima međusobnim tebe ne prihvate, a potom u dušama svojim tegobe ne osjete za ono što si odredio i sasvim se ne predaju!“ (En-Nisa, 65)

Naša vjera nije potpuna dok ne uspostavimo islamsku državu koja će sprovoditi Allahove zakone u svim životnim pitanjima.

Naše vjerovanje u Objavu predstavlja posticaj za podizanje islamske države jer priroda islama traži podizanje pravedne države. Ova vjera je objavljena od Allaha Moćnog i Uzvišenog, a On nije zadovoljan da svijetom vladaju ljudska učenja i zakoni. On je Svoju vjeru objavio da bude iznad svih ostalih vjera.

(هُوَ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ رَسُولَهُۥ بِٱلْهُدَىٰ وَدِينِ ٱلْحَقِّ لِيُظْهِرَهُۥ عَلَى ٱلدِّينِ كُلِّهِۦ)

„On je poslao Poslanika Svoga s uputom i pravom vjerom, da bi je uzdigao iznad svih vjera.“ (Et-Tevbe, 33)

Allah ﷻ je odredio da priroda vjere islama ne prihvata da je ljudi nadvaladaju.

(وَكَلِمَةُ ٱللَّهِ هِيَ ٱلْعُلْيَا)

„A Allahova riječ - ona je gornja!“ (Et-Tevbe, 40)

Ove riječi su muslimane obavezale džihadom dok se ne uzdigne Allahova Riječ, i dok sud ne pripadne samo Jednom Jedinom:

(وَقَٰتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ ٱلدِّينُ لِلَّهِ)

„I borite se protiv njih sve dok mnogoboštva ne nestane i dok se Allahova vjera slobodno ispovijedati ne mogne.“ (El-Bekare, 193)

Navedeno se ne može ostvariti bez nadzora države koja bi islamu dala prevlast. To je najvažnija misija koja je predana islamskoj državi. Šejhul-islam Ibn Tejmije, Allah mu se smilovao, kaže: „Svrha svih oblika islamske vlasti je da osiguraju slobodno ispovijedanje Allahove vjere, da je uzdignu iznad svih drugih vjera i da Allahova riječ bude gornja, jer je Allah zbog toga stvorio sve živo, spustio

Objave, slao poslanike, i radi toga su se borili Resulullah ﷺ i muslimani.“

Kaže Allah:

(وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ)

„Džine i ljude sam stvorio samo zato da Meni u ibadetu budu.“ (Ez-Zarijat, 56)

Islamski akidet nas obavezuje da uspostavimo pravednu državu, jer je to islamski propis, a islamsko zakonodavstvo realizirat će akidet u stvarnom životu. Treba znati da vjera nije zatvorena u srcima svojih sljedbenika, nego predstavlja aktivni život koji jača duše i upravlja stvarnošću ljudskog života. Šerijat je stvarna primjena akideta koji neprestano podstiče svoje sljedbenike na borbu i trud kako bi našao praktičnu formu, shodno postavkama akideta.

Zaključak

U prethodnom dijelu studija smo govorili o visokom položaju na koji je Allah ﷻ podigao ovaj ummet putem Svoje vjere islama i Vjerovjesnika ﷺ kao milosti svjetovima. Objasnili smo kako je ovaj ummet izgubio taj položaj zbog podijeljenosti, zatim smo spomenuli vrijednost jedinstva koje islamskom ummetu može vratiti snagu i moć. I pored svega, ostaje jedno jako važno pitanje – metoda ponovne izgradnje islamskog ummeta.

Neprikosnoven je Poslanikov ﷺ put prilikom izgradnje islamskog ummeta. Čitalac sire Allahovog Poslanika ﷺ saznaje da je bio zaokupljen pozivanjem ka Allahu u centru nevjerstva. Onome ko bi mu se odazvao posvećivao bi mu pažnju, obrazujući ga i učvršćujući ga dok ne postane poput bedema, sam spreman da dadne svoj doprinos vjeri. Ashabi su činili čvrstu i solidarnu zajednicu čija je osnovna ideja bila promjena toka ljudskog života. Bili su mučeni i podvrgavani teškim zlostavljanjima, a sve zbog Allahove vjere i još su se selili

u druge države tražeći sigurno mjesto koje će ih zaštiti od nevjernika.

U tom periodu Resulullah ﷺ je počeo tražiti pogodno mjesto za stvaranje islamske države. Istovremeno, poziv u islam nudio je svim plemenima, tražeći da ga pomognu i zaštite dok ne dostavi Allahovu ﷻ poruku. Taj zadatak nije bio nimalo lahak niti jednostavan. Zato je Allah ﷻ uputio neke stanovnike Medine, ulivši u njihova srca iman i želju za pozivanjem u islam, nakon čega je Poslanik ﷺ iselio u Medinu sa svojim ashabima, radijallahu anhum. Ova hidžra je bila proglas rođenja islamskog ummeta i prve islamske države. Tu su se potlačeni muslimani, koji su pretrpili nasilje i mučenja, odgajali u odvažne mudžahide boreći se protiv nevjerstva i mnogoboštva, kako riječju tako i sabljom. Islamska država je prosperirala dok islam nije zavladao čitavim svijetom i dok nije propalo Kisrino carstvo (Perzija) i pala Cezarova kruna (Bizantija), da bi se vjera ispovijedala samo Allahu.

Politika u svjetlu islamskog hilafeta nije jenjavala. Kada bi zastava pala na jednom kraju svijeta, podigla bi se na drugom. Ulema je ispravljala vladare koji su

ponekad griješili, ali je Islam ostao vladajuća vjera, kao što je i islamski Šerijat ostao zakon muslimana.

Zadnji politički vid tog djelovanja muslimana bio je Osmanska država koju su srušili židovi i krstaši početkom dvadesetog stoljeća. Njen pad je bio neizbježan po Allahovim propisima, jer je bila pogođena moralnim izopačenostima, koje su je učinile slabom pred najezdom neprijatelja.

Nije dovoljno reći da su vladari Osmanskog hilafeta bili pravedni i da je zadnji od njih sultan Abdul-Hamid bio iskreno predan islamu. U čitavom ummetu, pa i u vlasti, postojali su mnogi nedostaci čiji je opstanak bio oprečan Allahovim ﷻ zakonima po kojima je uredio međusobne odnose Svojih robova.

Osmanska država u svojim zadnjim izdisajima je predstavljala islam prepun iskrivljenosti u vjerovanju, ahlaku i međusobnim odnosima. Luksuz i lagodan život je bio život vladara, čemu su se potpuno predali. Postulati pravde i poštenja bili su ozbiljno poljuljani u mnogim krajevima islamske države. Raširile su se sufijske sekte

koje su islam pretvorile u pokuđeni zikr, ples, pretjerano jelo i ostavljanje džihada. Vladari se nisu ni trudili da vrate islamskom ummetu visoki stepen koji mu je zagarantiran uz istinsko pridržavanje islama, nego su kažnjavali one koji su pokušavali izliječiti ummet od iskrivljenosti.

Allahov zakon je naložio da ova država propadne i da muslimane zadesi tragedija, i to je bilo neminovno.

Danas, kada je od pada hilafeta proteklo više od pola vijeka, gledamo kakve su sve kušnje zadesile muslimane. I pored toga zapažamo duh koji struji islamskim ummetom, koji želi povratiti veličinu i moć islama.

Taj duh je obrazovao otvoreni islamski pokret, razveselivši duše boraca za tevhid, a zabrinuvši neprijatelje islama i tjerajući ih na oprez pred opasnošću neumorivog diva u okovima.

Ovaj pokret nije dostigao nivo povratka snage islama. Islamska ulema i mislioci, od pada hilafeta do dana današnjeg, nisu prestali biti podvojeni u pitanjima načina na koji bi povratili ugled islamu.

Kada je srušen hilafet u Turskoj, neki su pomislili da je dovoljno postaviti halifu pa da sve krene svojim tokom. Međutim, zaboravili su činjenicu da oni koji su srušili hilafet još uvijek drže vlast i da neće dozvoliti povratak hilafeta nakon što su utrošili ogromne napore na putu njegova svrgavanja.

Neki smatraju da čine uslugu islamu ako uđu u neislamske okruge vlasti. Na putu ostvarenja svojih zamisli ostavili su dio islama, tj. onoga što nije u skladu s prohtjevima vlastodržaca, a povinovanje nasilnicima je jedan veliki gubitak za islam. Mnogobošci u Mekki su pokušali odvratiti Poslanika ﷺ sa puta kojem je pozivao, nudeći srednje rješenje, zašto je došla Objava upozoravajući ga:

(وَلَوْلَآ أَن ثَبَّتْنَٰكَ لَقَدْ كِدتَّ تَرْكَنُ إِلَيْهِمْ شَيْـًٔا قَلِيلًا إِذًا لَّأَذَقْنَٰكَ ضِعْفَ ٱلْحَيَوٰةِ وَضِعْفَ ٱلْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا)

„A da te nismo učinili čvrstim, gotovo da bi im se malo priklonio, i tada bismo ti, doista, dali da iskusiš dvostruku patnju u životu i dvostruku patnju poslije smrti; tada ne bi

nikoga našao ko bi ti protiv Nas pomogao.“ (El-Isra, 74-75)

Allah ﷻ još kaže:

(وَلَا تَرۡكَنُوٓاْ إِلَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ فَتَمَسَّكُمُ ٱلنَّارُ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِنۡ أَوۡلِيَآءَ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ)

„I ne naginjite onima koji zulum čine, pa da vas Vatra prži, da nemate drugih zaštitnika osim Allaha, i da zatim nemate pomoći!“ (Hud, 113)

U islamskom ummetu je stasala grupa učenjaka reformista koji smatraju da će širenje nauke, razumijevanje islama, te objašnjenje problema ovog ummeta biti dovoljno da obnovi veličinu i snagu naše vjere. Međutim, zanemarili su činjenicu da su oni koji razumiju, podučavaju i poznaju suštinu problema ostali razjedinjeni. Kao takvi ne predstavljaju snagu koja bi bila kadra da se suprostavi neistini.

Neki izdaju islamske časopise, dok drugi pokušavaju otvoriti islamske radio-stanice, ali koliko se god časopisi štampali i koliko god programa emitirale radio-stanice,

korist ostaje ograničena. To zato što oni koji ne žele da muslimani shvate istinu, skrivaju i cenzuriraju, te ostavljaju zadnju riječ današnjim informativnim kućama. Odgovorni nisu jedinstveni, pa tako zajednička snaga biva rastočena. Oni jednostavno ne mogu uništiti institucije oprečne islamu, niti mogu podići islam.

Najbolji su oni koji su shvatili da će se prvi korak u uspostavljanju islamskog ummeta ostvariti sa osnivanjem zajednice koja će iskreno vjerovati u ovaj problem i koja će na putu do cilja žrtvovati živote i imetke.

Mnoge zajednice u islamskom svijetu počele su pozivati povratku islamu, okupivši desetine hiljada pristalica. Međutim, i pored uticaja na život muslimana nijedna nije uspjela vratiti islamskom ummetu položaj koji zaslužuje.

Nema sumnje da formiranje zajednice koja se smatra sposobnom da preuzme vođstvo, zahtijeva zdrav početak, zato što nedostaci u strukturi odgađaju uspjeh ili ga čak uništavaju.

S druge strane, postoje organizacije koje se ne brinu za odgoj i usmjerenje svojih članova, smatrajući da je sav njihov zadatak uspostavljanje hilafeta. Ako se uspostavi hilafet, računaju oni, halifa će jednim potezom olovke dokinuti neistinu ili uspostaviti pravdu jednim proglasom. Ovi su zaboravili da se kuća gradi od temelja. Stubovi islamske države su upravo oni koji sebe žrtvuju za nju. Ako njihovo razumijevanje islama bude pogrešno i pridržavanje islamskih propisa nepotpuno, kako će onda izgraditi islamsku instituciju?!

Drugi pozivaju reformi pojedinca i porodice, a potom formiranju islamskog ummeta, smatrajući da su odgoj i obrazovanje pravi metod i rješenje. Zaista, Allah im je dao da uspiju, ali nisu sposobni da prebrode ovu etapu.

Treći pozivaju očuvanju akideta i u tome troše ogroman trud. Mi se slažemo da je briga za akidetom među najvažnijim postavkama, ali ovo usmjerenje nisu uspjeli napraviti kao program. Ostali su zbunjeni, pa su nastavili potencirati očuvanje akideta zapostavljajući druga pitanja islama.

Neki su pokušali silom promijeniti neke pojave, ali ništa nisu postigli. Njihov primjer je primjer onoga koji sam želi da podigne ogromnu stijenu. Ashabi su isto tako tražili od Poslanika ﷺ, dok su još bili slabi i malobrojni u Mekki, da im dozvoli borbu, a on im je odgovorio: „Obuzdajte svoju srdžbu!“ I Ensarije su mu također rekle poslije prisege na Akabi: „Ako želiš, dići ćemo se protiv stanovnika Mine (tj. mnogobožaca u Mekki) sa svojim sabljama!“, na što je on opet odgovorio: „Zaista nam to nije naređeno.“

Kada su tražili od Poslanika ﷺ da moli Allaha ﷻ za pobjedu, on ih je obradovao da je blizu rekavši: „...ali ste vi nestrpljivi i požurujete!“ Stoga, nedozvoljavanje borbe i ratovanja nije nepravda nad njima već velika mudrost. Potlačena manjina nije sposobna da se suprostavi mnoštvu nevjernika. Usto, ova manjina nije posjedovala ni zemlju, ni oružje, ni neovisnost, a ni dovoljno imetka. U takvom stanju, pribjegavanje sili znači potpuno uništenje islamske snage prije nego što bi i stala na svoje noge. Međutim, kada su uspostavljeni jaki temelji koji su

bili sposobni da podnesu terete, onda im je dozvoljen džihad:

(أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَٰتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظُلِمُواْ ۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ)

„Dopušteno je onima koji su napadnuti da se bore, zato što im je zulum učinjen - a Allah je, doista, kadar da ih pomogne.“ (El-Hadždž, 39)

A potom im je naređeno i da krenu u borbu:

(يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قَٰتِلُواْ ٱلَّذِينَ يَلُونَكُم مِّنَ ٱلْكُفَّارِ)

„O vi koji vjerujete, borite se protiv nevjernika koji su u blizini vašoj.“ (Et-Tevbe, 123)

Kao što im je rečeno:

(كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلْقِتَالُ)

„Propisana vam je borba.“ (El-Bekare, 216)

Jedna od velikih grešaka je i zanemarivanje etapa puta prije nego za to dođe vrijeme.

Možemo reći da se islamski ummet pored manjih pomaka naprijed, idalje je slab, podijeljen, rasparčan i

boluje od mnogih zamršenih problema, dok je na najnižem stepenu zaostalosti i pada.

I pored toga, iskreni muslimani neumorno pokušavaju da to isprave. Međutim, to im ne polazi za rukom. Zato ovo pitanje i jeste ozbiljno i zahtijeva više razmišljanja. Kada se napori onih koji rade za islam međusobno udruže, sve su veći izgledi za uspjeh i pobjedu.

S druge strane, nažalost, veliki dio truda i napora za islam odlazi u prazno, a sve zbog pogrešnog usmjerenja. Zato nailazimo na probleme poput bolesti koje trebaju lijeka. Ako se ovome doda razilaženje onih koji rade za islam, gubitak je još veći.

Islamski ummet žudi za nekim ko će obnoviti njegovu vjeru. On žedno čeka ljude koji će obnoviti osnove društva, pojedinca i narode, a koji će ući u srž islamskih nauka i spoznati Allahove zakone života i živih bića, te koji će ispravno pristupiti obnovi i usmjerenju ovog ummeta. Ovo gore opisano pokoljenje će, s Allahovom dozvolom, sačuvati ummet od propasti, povratiti mu slavu i moć, suprostaviti se zlim namjerama neprijatelja i ojačati

muslimane. Kada Allah odredi, muslimanima će osvanuti novi i bolji dani u kojima će On ﷻ ukazati Svoju milost potlačenima i slabima, i učiniti ih nasljednicima na Zemlji. A to je, ako Bog da, vrlo blizu!

Kratak sadržaj

Biografija autora ..... **Error! Bookmark not defined.**

Uvod autora..... **Error! Bookmark not defined.**

Prednost islamskog ummeta ..... **Error! Bookmark not defined.**

Umjerena zajednica..... **Error! Bookmark not defined.**

Tajne ove odlike 20

Razlog zbog kojeg je Allah ﷻ islamski ummet opisao uglednim i vodećim..... 22

Uzdizanje islamskog ummeta na najčasnije mjesto..... 32

Zaostalost i slabljenje islamskog ummeta..... 38

Razilaženje je razlog zaostalosti i slabljenja..... 40

Vrste razilaženja..... 44

- Razilaženja u vjeri..... 44
- Razilaženja u vjerskim propisima..... 54
- Politička razilaženja..... 60

Fenomen netrepeljivosti i isključivosti u političkim razilaženjima 63

Put napretka islamskog ummeta 68

U jedinstvu je rješenje..... 68

Osnove islamskog jedinstva..... 70

- Prvi temelj - Pripadnost islamu..... 71
- Drugi temelj - Tevhid kao izvor upute 75
- Treći temelj - Jedinstvo akideta 84
- Četvrti temelj - Kur'an i Sunnet su osnova izučavanja i izvor šerijata..... 85
- Peti temelj - Podizanje islamske države i povratak prevednog hilafeta..... 87

Zaključak..... 99

Originalna knjiga na arapskom nosi naziv كيف تستعيد الأمة الإسلامية مكانتها من جديد i njen autor je dr. Omer ibn Sulejman el-Eškar, Allah mu se smilovao. Napisana je 1993. godine u Jordanu i izdala ju je izdavačka kuća Daru-Nefais.

Prijevod ove brošure sam našao u jednom starom djelu pod nazivom: „Kako da ummet povrati nekadašnji ugled?“ i nju je prevela organizacija „TAIBAH INTERNATIONAL“.

Ovu knjigu je ZABRANJENO prodavati, ali može se čitati, dijeliti i printati.

Molim Allaha da čitaoca ove knjige nagradi najljepšom i potpunom nagradom, da mu podari basiru - ispravno viđenje na stanje ummeta, te da u njegovom srcu probudi želju da radi na popravljanju našeg stanja. Neka pomogne da se ponovo oživi nekadašnja slava koju je ummet imao, jer u tome leži istinski ponos muslimana.

Potpuna i savršena hvala pripada samo Allahu,
Gospodaru nebesa i Zemlje.